Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 216. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЛИСТОПАДА 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 9, 1955. No. 216. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ВЕРТАЄТЬСЯ В П'ЯТНИЦЮ ДО ВАШИНГТОНУ

ПРЕЗИДЕНТ ЗМОЖЕ ВИРІШИТИ СПРАВУ СВОЄЇ КАНДИДАТУРИ АЖ ЗА ТРИ МІСЯЦІ

Денвер, Колорадо. — Президентові лікарі вирішили, що Айзенгавер зможе вернутися до столиці в п'ятницю 11-го листопада. Спеціяліст від недуг серця д-р Пол Д. Вайт із Бостону заявив журналістам, що Президент зможе вирішити справу своєї кандидатури аж через три місяці, це значить при кінці січня, або на початку лютого, бо тоді знатиме, як його організм реагуватиме на той фізичний і умовий тягар праці, яку він мусить виконувати як президент ЗДА. Згідно з опінією д-ра Вайта Айзенгавер зможе почати нормальну працю коло 1 січня 1956 року. Очевидно, що Президент зможе раніше заявити, що він не задумує другий раз кандидувати, якщо прийде до такого переконання. Президент залишить військовий Фіцсімонський шпиталь після 49 днів. Він відлетить з летовища Лаврі разом із своєю дружиною та своїми лікарями, які постійно коло нього перебувають. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що Президент не бажає собі того, щоб батьки міста Вашингтону робили якусь привітальну параду Айзенгаверові при його повороті до столиці, хоч лікарі не мають нічого проти цього. В Білому Домі в Вашингтоні Президент житиме до понеділка, 14 листопанда, і тоді виїде на свою фарму до Геттисбурґуґ, Па., де відсвяткує народини своєї дружини, які припадають на той день. Засідання президентового кабінету і Крайової Ради Безпеки мали б відбуватися в таборі Дейвід, який лежить між Геттисбурґом і Вашингтоном. В Ґеттисбурґу буде біля Президента його особистий лікар д-р Снайдер, який, правдоподібно житиме не на фармі, тільки в місті. Д-р Вайт мав би відвідати Айзенгавера аж в грудні, досі він оглядав свого пацієнта що два тижні. Президент вправляється в ходженні по сходах. Досі він робив це на рухомих сходах, які стояли в його кімнаті, а тепер пробує ходити по дійсних сходах, і вийшов ними до магазину, який є над його кімнатою. Вага Президента зменшилася на чотири фунти, і він важить тепер 172 фунти. Його пульс виносить 72, віддих нормальний, кордіограф не виказує збільшення серця, а легені пацієнта чисті. В найближчому часі лікарі стежитимуть за тим, який вплив матиме праця Президента на його стан здоров'я. Тоді лікарі зможуть ствердити, чи нова виборча кампанія, яку мав би відбути Президент, не пошкодила б його здоров'ю, і чи Айзенгавер міг би ще раз працювати впродовж чотирьох років на пості президента в Білому Домі.

Секретар армії домагається збільшення хемічної і біологічної зброї

Вашингтон. — Секретар армії Вілбер М. Брокер схвалив звіт цивільної дорадчої комісії, в якому ця комісія домагається збільшити продукцію хемічної, біологічної та радіологічної зброї, якої можна б було вжити в разі потреби. В цьому звіті говориться про те, що ці роди зброї є „жахливі" і їх треба виробляти в інтересах оборони цієї країни. Вже саме існування цієї зброї, на думку секретаря армії, може бути добрим засобом до того, щоб стримати аґресію ворога. Брокер домагався активнішої дії американської розвідки, — яка повинна вияснити стан із хемічною і біологічною зброєю в інших країнах. Коли ворог знатиме, що ЗДА мають сильну й грізну хемічну та біологічну зброю, то не відважиться перший вживати подібної зброї в війні проти ЗДА.

Найвищий Суд проти сеґреґації на грищах, в парках і на пляжах

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА видав рішення, яким забороняє расову сеґреґацію в публічних парках, на грищах і пляжах, уважаючи її незгідною з Конституцією цієї країни. Цим своїм рішенням Найвищий Суд ще раз потвердив своє становище з 17 травня 1954 року, коли той сам суд скасував сеґреґацію в публічних школах, відкидаючи доктрину про „окремі але рівні" можливості для білого і кольорового населення. Найвищий Суд ЗДА затвердив рішення Четвертого Окружного Федерального Апеляційного Суду, яким цей суд вирішив, що місто Балтімор і стейт Меріленд не мають права забороняти чорному населенню користати з публічних парків і пляж та спортових грищ на рівні з білим населенням. — Найвищий Суд вирішив також, що військові суди не мають права судити за ті злочини, які вояк доконав під час військової служби, коли той вояк був звільнений вже з військової служби. Це рішення прийняв Найвищий Суд більшістю 6-ох до 3-ох голосів. Це рішення відноситься до Роберта В. Тота, якого хотів судити військовий суд летунства за те, що він брав участь у вбивстві цивільного корейця, коли служив при летунстві під час постою в Кореї.

НАЦІОНАЛЬНІ ГРУПИ ПРОХАЮТЬ ДОЛЛЕСА ВИМАГАТИ В ЖЕНЕВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ У СОВЄТАХ

Ню Йорк. — З кінцем минулого тижня центральні представництва і організації поодиноких національних груп у цій країні звернулись окремими телеграмами до державного секретаря Джана Фостера Доллеса в Женеві, прохаючи його поставити вимогу звільнення всіх політичних в'язнів у Совєтському Союзі як головну передумову поліпшення совєтсько - західніх відносин. З українського боку вислали такі телеграми Український Народний Союз, Український Робітничий Союз, Союз Українців Католиків „Провидіння" і „Народна Поміч". У своїх телеграмах вони покликуються на свідчення звільнених в останньому часі Совєтами німецьких і французьких полонених, що стверджують наявність в Совєтах багатьох концентраційних таборів, у яких перебуває величезна кількість в'язнів та більшість з яких становлять українці. „Духа Женеви можна перетворити в дійсність щойно тоді, як всі політичні в'язні в Совєтському Союзі будуть звільнені" — сказано в телеграмі. В тій самій справі та подібною телеграмою звернулись до державного секретаря Доллеса спільно крайові представництва поодиноких національних груп в цьому: Американський Комітет Незалежної Вірменії, Азербайджанський Союз у ЗДА, Білоруський Конґресовий Комітет Америки, Козацький Американський Національний Союз, Американська Рада Незалежної Грузії, Північно-Кавказький Союз, Союз Туркестанців та Український Конґресовий Комітет Америки.

ВСЕАМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ БОРОТЬБИ З КОМУНІЗМОМ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД „ДУХОМ ЖЕНЕВИ"

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОВІДАЧ ЗАКЛИКАЄ ВІЛЬНИЙ СВІТ ДАТИ МОРАЛЬНУ І ПОЛІТИЧНУ ДОПОМОГУ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ІНШИХ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ СССР

Шикаґо. — Під знаком протверезіння від „духа Женеви" та пересторог перед небезпекою московської комуністичної агресії, пройшли шості річні Збори Всеамериканської Конференції для Боротьби проти Комунізму. Збори відбулись тут в днях 4 і 5 листопада ц. р. і в них приймали участь 350 делеґатів, що репрезентували 54 американські організації. Всеамериканська Конференція постала в 1950 році і участь в ній приймають комбатантські, громадські, культурні і гуманітарні організації, в тому Американський Леґіон, Ветерани Чужинецьких Война й ін. Членом конференції є Український Конґресовий Комітет та 6 подібних центральних організацій словаків, лотишів, жидів і ін. Делеґатами УКК на зборах Конференції були проф. Лев Добрянський, проф. Роман Смаль-Стоцький та голова Ліґи Американців Українського Походження в Шикаґо, п. Іван Дужанський. В часі зборів виголошено 8 доповідей, присвячених питанням боротьби проти комунізму в Америці та у всьому світі. Українським доповідачем на зборах був д-р Мирослав Прокоп, який говорив на тему визвольної боротьби поневолених народів поза залізною заслоною. На подібну тему говорив також о. Волтер Яськевич, голова Інституту для Сучасних Російських Студій при університеті у Фордгем та чех І. Забродскі, який кілька років тому втік з ЧСР. Наради знайшли широкий відгомін в пресі. Передаючи зміст доповіді д-ра Прокопа, „Шикаґо Американ" від 4 листопада, наводить такі слова з доповіді: „Якщо Москві вдасться впродовж короткого часу наладнати внутрішні труднощі та зламати спротив поневолених народів, вона почне наступ на Захід. Тому вільний світ повинен сприяти існуванню внутрішнього фронту в СССР та підтримати визвольну боротьбу поневолених народів". Бесідниками на бенкеті виступали голова АФП Джордж Міні та амбасадор Філіппін ген. К. Ромульо. Вони розгромлювали концепцію коекзистенції і закликали мобілізувати всі сили до боротьби проти Москви. Заходами голови Ліґи Американців Українського Походження п. І. Дужанського влаштовано прийняття української делеґації для американських гостей. В залях нарад був виставлений станок інформативної літератури про Україну, яким завідували п. О. Забродський і д-р Ничай.

Громадянство Нюарку взяло масову участь у святкуванні Листопадових Роковин

Нюарк, Н. Дж. — Цьогорічні святкування Листопадових Роковин у цій українській громаді замітні в першу черґу масовою участю громадян, що виповнили були вщерть залю Української Централі. Свято відбулося в неділю, 6-го листопада. На програму імпрези, яку започатковано відспіванням американського і закінчено відспіванням українського гимнів, склалась: промова м-ра І. Оверка, сольоспіви сопрано Вероніки Цегельської і баритона Івана Самокішина, деклямація Іванни Кононів та виступ хору „Трембіта" під диригентурою м-ра І. Городиського. Присмно вражала на цій академії, зокрема масова участь молоді, зорганізованої в Пласті і СУМА, місцевих парафій та всіх прошарків місцевого громадянства.

Джевітс передбачає зміну іміґраційних законів в 1956 році

Бруклин, Н. Й. — Генеральний прокуратор стейту Ню Йорк Джекоб К. Джевітс, промовляючи на прийнятті льож Бней Б'ріт у Брукліні, заявив, що 1956 рік — „це ідеальний рік на те, щоб Конґрес змінив іміґраційний закон МекКаррана-Волтера та Іміґраційний закон для втікачів із 1953 року і таким чином змодернізував іміґраційну політику ЗДА". Ні одна з обох партій, — сказав Джевітс, — не має такої більшости в Конґресі, щоб могла сама змінити ці закони, але президент Айзенгавер висловився за зміною іміґраційних законів, і тому республіканці повинні допомагати тій демократичній частині, яка також домагається змін в іміґраційному законі МекКаррана-Волтера та в іміґраційному законі з 1953 року. Закон МекКаррана-Волтера, на думку Джевітса, несправедливий, бо він робить великі труднощі людям з інших країн прибули до ЗДА, і тому його треба змінити. Те саме треба зробити з іміґраційним законом про допущення втікачів до цієї країни, який Конґрес прийняв у 1953 році.

● **Бразилія** уклала договір із ЗДА про купівлю в цій країні пшениці на суму 35,000,000 долярів. За цю пшеницю Бразилія має заплатити 70 відсотків своєю валютою — крузерами.

ОН студіюють наслідки атомової зброї

Об'єднані Нації. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, який властиво є рівнозначний з Генеральною Асамблеєю, бо складається з усіх її членів, прийняв 59 голосами без спротиву постанову покликати до життя міжнародну комісію учених, яка студіювала б наслідки радіоактивности атомової енерґії на людське здоров'я і взагалі на ціле оточення. У додатковому голосуванні 48 голосами проти 0 поширено первісно проєктоване число тієї наукової комісії з 11 членів до 15. В голосуванні над цим останнім внеском Англія й Америка стрималися, але заявили, що вони радо бачитимуть у комісії представників ще тих дальших 4 держав. Зате Політична Комісія відкинула внесок, що його зголосили СССР, Індія, Сирія і Індонезія, щоб до проєктованої комісії учених належали комуністичний Китай і Румунія і щоб заборонити надалі будь-які нові експерименти з атомовими бомбами. Проте включення комуністичного Китаю в розгляд ділання атомової енерґії для збройних цілей гостро виступав м. ін. репрезентант національного Китаю, який пригадав скандальну кампанію китайських комуністів проти видуманої ними „бактеріологічної війни", що її нібито мали провадити американці в Кореї. Совєтський внесок на включення до праці тієї Комісії ОН китайських комуністів відкинено 40 голосами проти 9, а внесок на заборону дальших експериментів з атомовою бомбою відкинено 36 голосами проти 17.

Америка готова продати Ізраїлеві дещо зброї

Вашингтон. — Американський уряд готов продати „значну" скількість зброї Ізраїлеві — заявлено з урядових кол. Ця заява прийшла після довгої авдієнції ізраїльського амбасадора в державному департаменті. Представник Ізраїлю заявив, ща Ізраїль переконаний, що Єгипет заатакує Ізраїль, як тільки скріпиться зброєю, що її постачають тепер комуністичні держави. Водночас Ізраїль звернувся з новою просьбою, щоб Захід проголосив „програму безпеки" для країн Середнього Сходу, включно з Ізраїлем. Єгипет дістає тепер від Совєтів — згідно з жидівськими інформаціями — 100 турбомоторових літаків МІГ і 5 підводних човнів. Ця зброя має виключно офензивний характер і Ізраїль старається дістати зброю для оборони — пишуть американські часописи. Проте Америка рішуче не хоче причинитись до перегонів у зброєнні між Ізраїлем і Єгиптом і тому вона може продати зброю Ізраїлеві тільки в дуже обмеженій кількості й без уваги на те, скільки її дістає Єгипет. В найближчих днях прибуде до ЗДА міністер закордонних справ Ізраїлю Шаретт для збірки фондів від американських жидів за купно зброї. Така акція ведеться тепер між жидами в усьому світі.

Маршал Жуков заявляє, що совєтська армія мусить бути напоготові

Москва. — Виступаючи під час паради з приводу 38-их роковин большевицької революції, совєтський міністер оборони маршал Георгій Жуков заявив, що уряд і населення Совєтського Союзу не можуть забувати, що в світі існують сили, які працюють проти справи миру і що добро Совєтського Союзу вимагає чуйности і безупинної дбайливости про збройні сили. „Наші слова є в згоді з нашими ділами" намагався доказувати Жуков, згадуючи такі совєтські „мирові заходи", як зредукування совєтських збройних сил на 640 тисяч вояків і віддання Фінляндії воєнної бази Порккаля. Після промови Жукова він і члени уряду приймали на протязі двадцяти хвилин дефіляду збройних сил Совєтського Союзу — армії, моряків і летунства. Над Червоною Площею в Москві, на якій відбувалася парада, літали весь час військові турбомоторові літаки найновіших типів. Після військової дефіляди відбувся велетенський похід московського робітництва. Совєтську партію й уряд репрезентував на першому місці Нікіта Хрущов. За ним слідували: Ворошилов, Булґанін, Первухін, Маленков, Каґановіч, Молотов, Мікоян і Сабуров.

Перон плянує поселитися в Панамі

Панама. — В неділю 6-го листопада прибув до Панами параґвайським літаком колишній президент Арґентини Хуан Д. Перон. В розмові з журналістами він заявив, що революта, яка закінчилася його вигнанням, була започаткована і фінансована „старою арґентинською олігархією", представниками якої Перон назвав власника численних броварень і фінансіста Отта Бемберґа, д-ра Ґайнда Паза, видавця - редактора часопису „Ля Пренса", і Павла Ллямуаґлія, колишнього арґентинського текстильного маґната. Перон заявив, що він не має амбіцій боротися далі за уряд президента Арґентини, але підкреслив, що на його місце прийде молодша людина з рядів перонівської партії, яка існує і буде брати далі активну участь в політичному житті Арґентини. Ствердив теж Перон, що здійснювана ним політика „третьої позиції" між комунізмом і капіталізмом є тією ідеологічною революцією, яка може вивести світ з теперішньої кризи. За останніми повідомленнями з Панами, Перон зрезиґнував із свого пляну їхати до Нікараґви, куди запросив його президент тієї країни Анастазіо Сомоза. Він з „бизнесових" оглядів задумує залишитися в Панамі, купити там невелику посілість, щоб могти закінчити писання книжки про свою політику в Арґентині.

В'язні німецьких і совєтських концтаборів пікетували совєтську делеґацію ОН

Ню Йорк. — Дня 7-го листопада в річницю большевицької революції, який то день колишні в'язні нацистських і совєтських концентраційних таборів обрали для відзначення Невідомого Політичного в'язня, відбулося перед будинком совєтської делеґації до ОН пікетування, що в ньому взяли участь колишні в'язні згаданих вище концентраційних таборів, державні діячі, правники, вчителі та інші, між ними теж українці. Пікетування зорганізувала Вільна Міжнародна Федерація Колишніх Політичних В'язнів та Зібрання Поневолених Европейських Націй. Пікетувальники несли транспаренти з написами „Двадцять мільйонів невільників за залізною заслоною" і „Свобода, а не неволя!" Пікетування відбувалося в той час, як до палацу совєтської делеґації з'їжджалися члени інших чужоземних делеґацій і представники проводу ОН, щоб взяти участь в совєтському святкуванні роковин жовтневої революції.

● **На Філіпінах** мешканці зловили в джунґлях японця, який переховувався там від часу останньої війни і жив як Робінзон Крузо, думаючи, що все ще йде війна. Він завзято боронився і його побили до нестями, щоб передати владі. Його відішлють в найближчому часі до Японії.

МОЛОТОВ БУЦІМ ТО ПРИВІЗ ДО ЖЕНЕВИ НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

Москва. — „Я прибув сюди з добрим багажем і від'їду відсіль із ще кращим, бо тут почув я багато добрих речей" — заявив Молотов на великому прийнятті на Кремлі з нагоди 38 роковин большевицької революції на кілька годин перед своїм відлетом до Женеви. Булґанін потвердив неясну заяву Молотова, яку приявні на Кремлі чужинецькі кореспонденти й дипломати зрозуміли як заповідь, що Молотов дістав від совєтського уряду доручення виступити на Женевській конференції з новими пропозиціями, які дозволили б вийти конференції зі сліпої вулиці, в яку вона зайшла та з якої покищо ніхто не бачив виходу. Запитаний журналістами просто, чи він думає, що Женевська конференція скінчиться успішно, Молотов відповів, що коли б совєтський уряд не вірив був в успіх Женевської конференції, то взагалі не взяв би в ній участи. Взагалі всі совєтські достойники виявили на тому Кремлівському прийнятті, яке складалось з бенкету і балю, дуже добрий настрій і в доброму гуморі розмовляли з чужинецькими дипломатами та журналістами. Тільки Каґановіч, у розмові з англійським амбасадором Гейтером і американським шарже д'афер-ом Волмсі (амбасадор Болен перебуває в Женеві) скаржився знову на американські закордонні військові бази: „Можете робити що хочете в Ню Йорку, сказав він, але нам не подобаються чужинецькі бази недалеко наших кордонів". І він повторив стару совєтську байку, що всі ті держави, які погодились на американські бази на своїй території, зреклися своєї суверенности.. „Але ми хочемо мати американців у себе" — заявив на це англійський амбасадор.

„Сліпа вулиця" у Женеві

Женева. — У вівторок, 8-го листопада почали продовжуватись перервані на три дні засідання Женевської конференції чотирьох міністрів закордонних справ. Атмосфера за кулісами тієї конференції така, що єдина надія на сякий-такий її „успіх" — що може Молотов дійсно виступить, після свого приїзду з Москви, з якимись такими новими пропозиціями, які дозволять створити бодай ілюзію, що конференція не закінчилась повним провалом. Західні представники не сподіваються від Молотова згоди на основну тезу Заходу, що об'єднання Німеччини мусить бути основане на вільних виборах, але думають, що може Молотов погодиться на створення Комісії 4-ох великодержав, яка „обміркує" можливості таких виборів і їх правильник, при чому та комісія мала б скласти звідомлення на найближчій конференції міністрів закордонних справ весною або літом наступного року. Це дозволило б закінчити теперішню конференцію „мирно". Взагалі передбачають закінчення Женевської конференції на 16 або 18 ц. м. Західні репрезентанти не є схильні погодитись на підписання пакту безпеки для Европи без попередньої згоди Молотова на об'єднання Німеччини, ані теж не є схильні запуститись в детальні міркування на тему роззброєння, — що також є одною з точок денного порядку конференції, — запевняють закордонні кореспонденти, які орієнтуються добре в настроях західніх делеґацій.

Доллес прийняв лідера німецьких соціялістів

Женева. — Лідер західньонімецьких соціял-демократів, д-р Еріх Олленгауер, предложив державному секретарові Доллесові соціялістичний проєкт, як вийти з сліпої вулиці, в яку зайшла справа об'єднання Німеччини. За думкою німецьких соціялістів, — поглиблювання прірви між Західньою і Східньою Німеччинами може довести власне до того, до чого змагають большевики, себто до постання дійсно двох держав з іншими урядами, устроями, господаркою, способом життя і навіть іншою культурою. Тому, кажуть західні німецькі соціялісти, не треба надто принципіяльно противитися всяким контактам між західнім і східнім комуністичним німецькими урядами, а погодитись на співпрацю між ними у всіх технічних справах: пошти, комунікації залізничної і доріжної, торгівлі, мита, санітарних відносин і т. д. Зате німецькі соціялісти цілком погоджуються з становищем уряду Аденауера, що не можна вести з комуно-німецьким урядом політичних переговорів, бо це довело б до формального визнання комуністичного уряду і його насадженого Москвою режиму. Німецькі соціялісти відкидають також совєтський проєкт „всенімецької ради", яка була б зложена з репрезентантів західнього і східнього німецьких парляментів та мала б підготовити об'єднання Німеччини в базі „коаліційного" уряду з комуністами в ньому та збереження в східній частині Німеччини комуністичних господарських „порядків". Олленгауер настоює теж, щоб західні держави погодились на принцип, що Західня Німеччина може зревідувати своє відношення до НАТО і бльоку з Заходом, бо інакше, мовляв, неможливо буде рушити з мертвої точки. На цю останню пропозицію Захід не погоджується.

В АМЕРИЦІ

● **Президент** Колумбійського університету в Ню Йорку д-р Ґрейсон Кіркс незабаром виїде з дружиною в довколосвітню подорож. За час цієї подорожі він відвідає 12 країн, від Японії до Туреччини, і познайомиться з працею місцевих університетів.

● **Бувший голова** Крайового Демократичного Комітету, Стіфен А. Мічелл, заявив на демократичному прийнятті в Блумінґтоні, Іллиной, що Гаррі С. Труман на крайовій демократичній конвенції в 1956 році підтримуватиме кандидатуру Адлея Е. Стівенсона, а не нюйоркського губернатора Аверела Гарримана.

● **Поліцист** затримав авто 72-річного Луїса Мідлетона і зажадав від нього посвідки з дозволом на їзду. Мідлетон заявив, що він уже 45 років їздить без дозволу, і досі ніхто його не питав за ліценсією. Старенький автоводій дістав наказ явитися в суді, де його покарає суддя Атлантік Сіті, Н. Дж., за їзду без дозволу.

● **Секретар** Історичного Товариства стейту Кензас Елґар Ланґсдорф подарував фундації родини Айзенгаверів Біблію в німецькій мові, яка була власністю шістьох ґенерацій родини Айзенгаверів. Ця Біблія має найменше 200 років і надрукована в Швайцарії. Її передала до музею пані Анна Айхельберґер, кузинка Президента.

● **Демократичний сенатор** із Ню Мексіко протестує проти того, що військовики без дозволу стріляють оленів на його тваринній фармі в цьому стейті, що має 400,000 акрів площі. За дозвіл на полювання в цьому стейті треба заплатити 50 долярів.

● **Генеральний поштмайстер** Артур Соммерфілд просить усіх різдвяні значки приліплювати не на лицевій стороні поштових посилок, які висилається за кордон, а на задній. При цій нагоді пригадується, що різдвяні посилки закордон треба висилати до 15 листопада, щоб вони дійшли до 25 грудня на місце призначення.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII** промовляючи останньої неділі до 10,000 італійців, комбатантів останньої війни, закликав світ до зберігання миру. Папа виразно говорив про загрозливу ситуацію, що настала внаслідок конфлікту між Ізраїлем і Єгиптом. Людство — сказав Папа — живе поміж страхом і надією. — Це вдруге впродовж трьох днів Папа приїздив автом з Кастель Гандольфо до Риму для виголошення промови.

● **У Неаполі** на футбольному полі зчинилася бійка між глядачами, прихильниками і противниками „ворожих" дружин. Поліція мусіла стріляти сліпими набоями на публіку й розганяти її слізним газом. Після мечу дружин Неапіль — Болівія глядачі вдерлися на грище й, обвинувачуючи суддю, що прибув з Риму, в сторонничості, побили його. Судді пощастило втекти. Коло 120 осіб з публіки і поліції зазнали ушкоджень, 4 важко ранені.

● **В Каїро** кількадесят тисяч арабів взяли участь у маніфестаційному похороні 3-х вояків з-поміж 50-ох, що згинули вночі з середи на четвер останнього тижня під час наскоку ізраїльських вояків у прикордонній пустинній смузі.

● **На Рурщині**, в одниму з найбільших світових центрів виробу сталі, 250,000 членів юнії стальних робітників загрозили страйком, домагаючись підвищення платні. Західньо-німецький міністер господарства, проф. Людвіґ Ерґард, прийняв на себе посередництво між юнією і працедавцями, хоч економічно Рурщина зв'язана тепер головно з Францією.

● **Молотов** виглядав, як напушена „вуглем опалювана льокомотива", коли мовчки курив цигарку, коли французький міністер Піне на Женевській конференції робив гострі заввагги на адресу східньо-німецького „раю", з якого мільйони німців втекли на Захід, — пише кореспондент „НЙТаймсу".

● **У Ну**, бурмійський прем'єр по закінченні двотижневих відвідин в СССР, під час яких маніфестував бурмійсько - совєтську приязнь, прибув з відвідинами до Фінляндії.

СВОБОДА — SVOBODA
український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРОЩУВАННЯ ПРОБЛЕМИ

Американська преса, повідомляючи про останні відвідини державного секретаря Доллеса в Югославії та інформуючи про його розмову з президентом Тітом на тему: „права східньо-европейських держав розвивати свій власний соціяльний та економічний лад згідно з своїм вибором", відразу коментує, що це „мова про сателітні країни: Альбанію, Болгарію, Чехословаччину, Мадярщину, Польщу і Румунію".

Це не перший раз, що саме американська преса і публіцистика спрощують визвольну проблему поневолених Москвою народів, обмежуючи її тільки до — так сказати б — „чистих сателітів", себто до тих опанованих Москвою країн, які формально не входять у склад Совєтського Союзу, хоч практично становлять його складову частину не менше, як балтійські країни, чи такі совєтські „республіки", як Українська, Білоруська, Вірменська, Грузинська та інші ССР-и. Відомо бо, що навіть тоді, коли президент Айзенгавер чи державний секретар Доллес говорили виразно про поневолені або опановані Москвою народи в загальному та в принципі, американська преса і публіцистика вважають чомусь за потрібне спрощувати цю важливу проблематику, додаючи свої завваги, що це відноситься до тих„ чистих" сателітів.

Між іншим, справу такого спрощування визвольної проблеми заторкували представники УНСоюзу під час своєї останньої інтервенції в Державному Департаменті. Відповідь була сподівана: Державний Департамент не може перебирати за це відповідальности, що цілком зрозуміле. Значить, треба шукати інших шляхів та можливостей протидіяти такому спрощуванню проблеми, символом якої може бути „Радіо Вільна Европа" та вся політика цієї інституції, що хоче визволяти сателітів не тільки без рівночасного визволення тих країн, які входять у склад Совєтського Союзу як „совєтські республіки", але в деяких випадках і їхнім коштом.

Цією справою повинен окремо зайнятись УККомітет, але й загал може спричинитись до її вияснення, пишучи листи до редакцій та реагуючи цими листами на кожне таке публіцистичне спрощування визвольної проблематики. Американська бо преса і публіцистика, виходило б, ще досі не здають собі справи з того, що первопричина сьогоднішнього лиха — захоплення Москвою України та інших країн, які є сьогодні совєтськими „республіками", що захоплення дальших країн та перетворення їх у сателітів було тільки наслідком першого, і що наслідків не можна усунути без усунення причини. Визвольна справа — неподільна, як неподільною є воля і мир, а спрощуванням цих проблем не тільки не допомагається, але ще й комплікується їхню розв'язку.

ДОБРИЙ ПРИКЛАД

Минулої неділі відбулося в Джерзі Сити традиційне Листопадове Свято, яке заслуговує на окрему увагу своєю організацією та програмою. Воно бо, в нашому переконанні, дає добрий приклад і прецедент, як подібні імпрези треба влаштовувати і в якому напрямку повинно розвиватись наше громадське життя. Маємо на думці справу нашого доросту та його активної участи в громадському житті.

Імпрезу, про яку мова, влаштував місцевий Відділ УККомітету при найактивнішій, якщо не виключній співпраці місцевої молоді та її організацій, в першу чергу місцевої станиці Пласту. Це видно вже з самої програми, головними виконавцями якої були пластуни, юні сумівці та учні „Рідної Школи". Вони співали й грали, вони акомпаніювали й деклямували, вони збирали пожертви на добрі народні цілі, в цьому випадку на допомогу інвалідам, по хатах і на вулиці, і можна тільки дивуватись з яким результатом: один лише гурток пластунок зібрав кругло 200 долярів, переводячи збірку по приватних мешканнях.

Сама імпреза мала повний успіх. Молоді виконавці програми могли мати „трему", але їхні виступи були на відповідній висоті, а публіка мала задоволення, що з тієї молоді „щось буде" і що життя в громаді не скінчиться з тими, що його вели, чи ведуть досі. В додатку, поважну частину залі могли виповнити батьки та свояки молодих виконавців програми, а фонди, що їх зібрано при вступах, не підуть цим разом на покриття зв'язаних з програмою коштів, що в багатьох інших громадах дає в результаті дефіцит, але на народні цілі. Така метода святкувань була раніше засадою, і вона виправдувалась усією нашою історією. Плянове застосування цієї методи до нових наших обставин і потреб є вимогою часу, а приклад в Джерзі Сити це дуже яскраво потвердив. Очевидно, що цих завваг не можна генералізувати в той спосіб, що наші імпрези повинна влаштовувати виключно молодь, але цього доросту не можна теж легковажити, як це тепер тут і там практикується.

„ВЕРТАЙСЯ, ЧОГО БОЇШСЯ!"

„Говорить Київ! Слухайте передачу для радянських громадян, що перебувають закордоном, організовану Комітетом за повернення на батьківщину . . ."

Такими словами день-у-день починає свої трансляції відділ МҐБ, що відає справами української еміграції. Треба об'єктивно признати, що за всі роки своєї діяльности з-поміж працівників цього відділу жадний не визначився літературним хистом. Пропаґандивні товари пропонують вони стандартні, зроблені без творчої фантазії. Це — передусім загальновідомі листи: „приїжджай, синку, я вже маю свиню й теля і живу дуже багато" . . . „ми всі вчимося у високих школах" . . . „совєтська влада дуже про нас дбає" . . . „їдьте, тату, нічого вам не станеться . . ." Далі — сантиментальна музика і народні пісні, часом, для більшої ілюзії, з тупотом ніг веселих танцюристів. Це, так би мовити, для розворушення почуттів і підсилення туги за батьківщиною. Крім того, розповідає ще київське радіо „переміщеним особам" про злидні, в яких вони живуть, і про те, як вони пориваються додому, але капіталісти їх не пускають.

На такому рівні вигідла київська репатріяційна радіовисильня до 1954 року. Потім у східньому Берліні зорганізували репатріяційний комітет. Війнуло „духом Женеви". Програми радіопередач повеселішали. Склад співробітників радіовисильні поповнився поетами й письменниками. Врядигоди в однотонні радіомонтажі почали включати сенсаційні виступи совєтських аґентів, що, вернувшися із Заходу, „викривали" діяльність еміґраційних партій та їхніх лідерів. При цьому закликали персонально своїх сусідів з бараку вертатися додому. І знову під музику тупотіли енкаведівські чоботи. Алеж і аґентів не настачиш на кожний день. І знову останнім часом впали радіопрограми київської радіовисильні з безпроглядну сірість . . .

Передана з Києва 3-го жовтня ц. р. радіопрограма була новою спробою на дещо вищому рівні. Це вже було щось оригінальніше, без родинних сантиментів, розраховане на те, щоб смикнути „переміщених осіб" за нерви. В цій передачі енкаведисти розкрили ще одну карту, яку досі міцно притискували своїми кривавими долонями.

Уся ця передача звернена проти українських націоналістів. Мабуть, аж трусився й підскакував совєтський спікер біля мікрофона, коли її виголошував. Добором лайливих слів далеко перевищує вона всі дотеперішні: „верховоди націоналістичних кубел: . . . гавкають продажні пси . . . скиглять ОУНівські ватажки . . . кривавий кат українського народу Степан Бандера гарчить у своєму лігві . . . бандерівські оскаженілі банди . . ." і так далі.

В цій передачі розповідає кореспондент репатріяційного комітету про своє інтерв'ю з якимось Афанасієм (?) Сіренком, який „повернувся до чесної праці після того, як одної темної ночі переліз був на Радянську Україну з гранатою за пазухою і автоматом в руках, щоб виконувати чорний задум Степана Бандери та чужоземних розвідок".

Де б ви думали, читачу, відбувається це інтерв'ю? — На Буковині, недалеко Чернівець, в неназваному селі, на тлі чудової панорами буковинських гір. Під час цього інтерв'ю „Черемош котив свої каламутні води, і десь коло ріки доярки місцевого колгоспу співали задушевну пісню" (ті, хто слухав цю радіопередачу, мали змогу почути тоді також зіграну з грамофонної платівки „пісню колгоспних доярок").

Між Сіренком і кореспондентом Комітету за возвращеніє відбулася розмова, яку подаємо в скороченні:

— Ще кілька років тому, — заявив Сіренко, — я був ОУНівським бандитом... Прикро про це згадувати, але це — правда.

— І ви не боїтеся про це розповідати? — дивується кореспондент.

— А чого ж мені боятися? Радянська влада не карає навіть за тяжкі злочини, коли людина щиро про все розповість і захоче стати чесним працівником.

Далі розповідає Сіренко свою біографію:

— Сам я походжу з Сумської области. Закінчив середню школу, а потім служив сержантом у радянській армії. У вересні 1941 року потрапив у фашистський полон. Деякий час бідував у таборі для воєннополонених ч. 326. В 1943 році опинився в Мюнстері. Цей табір зорганізував і був його керівником петлюрівський хорунжий Кучицький, запеклий ворог радянської влади. Петлюрівець Кучицький та його ОУНівські підручні почали прищеплювати нам націоналістичні почуття й ненависть до радянської влади . . . Одного разу нас, 43 чоловіка, під командою сотника Щирого вирядили на територію Чехословаччини. Тут вже була лінія фронту. Ми перейшли її потай і опинилися в тилу радянських ліній. Так я став диверсантом гітлерівських загарбників . . .

— І що ви робили в тилу радянської армії?

— Нам було поставлене завдання — перебратися на територію Західньої України зв'язатися з підпіллям Організації Українських Націоналістів (ОУН) і разом з ними боротися за самостійну Україну . . .

— А в який спосіб ви мали розгорнути цю боротьбу?

— Головними методами боротьби були убивства радянських людей, особливо керівників місцевих органів, диверсії, провокації. Таким було завдання так званої Української Головної Визвольної Ради. Ватажки націоналістично-фашистського проводу настільки запаморочили нам голови, що ми стали сліпими виконавцями їх злочинницьких задумів . . . Я тепер розумію, до чого нас штовхали керівники так званої СБ.

Далі Сіренко розповідає кореспондентові про свою роботу в СБ (Службі Безпеки), де був він буцімто пізніше керівником районового проводу (?), і про те, як, зрозумівши прагнення радянських людей, зірвав зв'язки з націоналістичними провідниками, прийшов до НКВД і про все розповів.

— Нехай мене покарають, — сказав я, — але більше я не хочу бути ворогом свого народу. Задурманений ОУНівськими бандитами, я сам став бандитом. Але велике серце у радянських людей (!). Мені все простили . . . Ліси Буковини тепер чисті від ОУНівських банд, і діти-піонери приносять на могили загинулих квіти . . .

— Тяжка ваша сповідь! — співчутливо, зворушеним голосом сказав кореспондент.

Потім Афанасій Сіренко звернувся через радіо до друзів закордоном. Перелічивши ряд імен, він закінчив своє звернення словами: „Товариші з табору в Мюнстері! Сміливо вертайтеся на батьківщину. Вам нічого не буде . . . А прийдете на Україну, я радий буду побачити вас, як гостей, у себе недалеко Чернівець на Буковині" . . .

Точної адреси де він міг би привітати своїх знайомих і друзів, Афанасій Сіренко знову ж таки не подає. Чи існує він взагалі на світі? Може й існує. Може й насправді цьому Сіренкові, родом з Сумщини, дозволено жити й працювати на Буковині, куди допускають з центральних українських земель тільки перевірених і довірених осіб. Адже він — заслужений, старий провокатор, аґентурний стаж якого треба рахувати не пізніше як від 1943 року, коли то сидів він у Мюнстері в таборі воєннополонених. А може Афанасій Сіренко існував колись, і вже кості його зотліли, а тепер в його імені промовляє біля мікрофону хтось зовсім інший, з червоними петельками.

Зрештою, не в придуманому чи витягненому з енкаведівських закапелків Сіренкові справа. Справа в тому, що Комітет за возвращеніє розкриває свою карту — хто найбільше допікає совєтському режимові і кого цей режим найбільше поборює. Свою діяльність комітет підносить на вищий рівень. І в недалекому майбутньому треба сподіватися нових радіопрограм з музикою, танцями і виступами нових сіренків, що паплюжитимуть визвольну боротьбу українського народу, політичну еміґрацію та її організації. Треба сподіватися, що в дальші програми включать, як нову точку, звернення до окремих іміґрантів у ЗДА і Канаді з провокаційними і оплюгавлюючими їх матеріялами. Такого роду „матеріяли" з України вже містять деякі п'ятиколонні „проґресивні" газети, що виходять українською мовою. Москві бо йде про те, щоб українську еміґрацію стероризувати, морально розкласти, здискредитувати перед вільним світом і вселити в неї недовір'я до її політичних і громадських діячів, до її інтеліґенції. А до широкої маси еміґрації говорить вона іншим голосом:

— Ей, ти, нещасний еміґрантику, вбогий духом німецький колябор[а]нтику! Вертайся на родину! Чого боїшся? Бачиш, яких страшних злочинців, яких сіренків з автоматами ми помилували й пригорнули до своїх теплих енкаведівських грудей. Що ти, нещасний, в порівнянні з ними?

Москва з Києва поборює Україну.

В. С-ко

РОМАН ПРИНЦЕСИ

Лондон. — 31 жовтня принцеса Марґарита подала до відома громадянства, що вона не піде за сотника Тавнсенда. Це рішення молодої принцеси „розділило націю". Коли частина схвалює її рішення, то друга, далеко більша, прийняла вістку про відмову принцеси Тавнсендові з тяжким серцем і оґірченням.

Як це може бути? — питають самі себе громадяни Великобританії: — кожному і найменшому вільно в цій країні вибирати собі супутника життя по своїй уподобі. Тільки члени королівської родини мали б бути й надалі невільниками закону з 1772 року, що забороняє їм дружитися з простими людьми . . .

Історія Англії і всього об'єднаного королівства тісно зв'язана з долею династії, яка має свого предка — князя Нормандії Віліяма Завойовника (1066 р.). Однак, аж до Акту 1772 р. члени королівської родини мали право дружитися з людьми різного стану, за вибором свого серця. Наприклад, нещаслива шкотська королева Марія Стюарт (†1587) вийшла вдруге заміж за графа Дарнлі і мала від нього сина, який став королем Англії і Шкотії після смерти Єлисавети І (1603 р.). Тому англійці ще в 18-му віці іронічно оцінювали Акт 1772 р.: мовляв, членам королівської родини можна приставати з жінками англійських громадян, але не вільно дружитися з їхніми дочками . . .

Коли король Едвард VIII хотів 1936 р. одружитися з розведеною американкою, то проти цього була і рідня короля, і Англіканська Церква, і більшість членів парламенту: аджеж король у Великобританії є головою Англіканської Церкви, а Церква не визнає можливими для розведених вдруге приймати шлюб. Тому настати могла б парадоксальна ситуація: діти короля не були б визнані Церквою за „законних", бо його шлюб з розведеною особою Церква не могла б благословити . . . Король Едвард VIII „проміняв королівство" за жінку, яку полюбив.

Чи принцеса Марґарита була в подібній ситуації як Едвард VIII? Очевидно, ні! Едвард VIII уже був королем і головою Англіканської Церкви, коли хотів женитися. Конфлікт між Церквою і традицією і „серцем короля" був фактом, але принцеса Марґарита має дуже мало шансів, щоб вона або її діти (якщо буде їм мати) прийшли на трон Об'єднаного Королівства. Ще жива й здорова королева Єлисавета, сестра принцеси, і діти Єлисавети мають першенство в наслідстві трону. Окрім цих двох дітей, у молодої королеви можуть народитися ще дальші потомки.

Якщо принцеса Марґарита пожертвувала своє персональне щастя за дуже проблематичну можливість — прийти колись на трон, то це більшість громадянства Великобританії оцінює як зайву, непотрібну жертву.

„Учення Церкви і повинність супроти Громади Народів" привели її до остаточного рішення. Це рішення тут оцінюють як вимушене хоч і лагідним, але тим не менше болючим натиском на молоду принцесу. Відома річ: теперішній прем'єр, сер Антоні Іден недавно вдруге оженився, і його шлюбу Англіканська Церква не визнала за „законний". Тим часом, цей „незаконно одружений прем'єр фактично призначає єпископів та архиєпископів Англіканської Церкви, бо він рекомендує королеві Єлисаветі, як голові Церкви, кандидатів на високі церковні посади.

Це одна із тих нелогічностей, які трапляються в житті кожного народу. „Роман принцеси" і його нещасливе закінчення буде, безперечно, предметом для поетичних творів і навіть фільмів.

П. А.

Д-р М. Дудра

ҐАРАНТОВАНА ПЛАТНЯ У ДІЇ

По другій світовій війні американське робітництво почало домагатись повної ґарантованої платні на широку скалю, включно з такими родами промислу як автовий та сталевий, які визначаються великими коньюнктурними коливаннями. Саме тим домаганням присвятили ми окрему увагу, виказуючи всі зв'язані з цим труднощі.

В міжчасі наступив справжній перелім у поширенні ідеї ґарантованої платні в Америці. В червні 1955 р., найперше Форд, а кілька днів пізніше Дженерал Моторс, до яких згодом долучився і Крайслер — три найбільші продуценти авт в Америці, які разом продукують понад 90% всіх авт та затруднюють понад 600.000 робітників — підписали умови про ґарантовані платні. Переломовою називаємо цю подію тому, що тут за одним помахом, на протязі одного місяця, таке поважне число робітників добилось ґарантованої платні, при чому сталося це в індустрії, яка через свою нестабільність збуту найменше надавалась на введення такої системи. За прикладом автового промислу пішли деякі більші підприємства в інших роках індустрії. Всі вони понищо підписують умови майже ідентичні з умовою Форда.

Яка ж є умова Форда? Робітники Форда домагались повної ґарантованої платні. Згідно з їхніми вимогами, Форд мав би виплачувати повну заробітну платню впродовж цілого року без огляду на те, чи він мав би затруднення для своїх робітників чи ні. Під час безробіття він міг би відтягати тільки таку суму з нормальної платні робітника, яку робітник одержував би із стейтового фонду забезпечення від безробіття. Тільки в такій формі можна було б говорити про справжню ґарантовану річну платню; всяка інша форма — це тільки частинна ґарантія.

Саме тільки такої частинної ґарантії добилися робітники Форда в останніх затяжних переговорах у червні цього року. Головні постанови цієї умови такі: Форд вплачує до спеціяльного фонду за кожного робітника 5 центів за кожну годину його праці. Ці вплати будуть продовжуватися аж доки фонд не осягне 55.000.000 долярів. Пізніше вплати будуть робитись тільки в міру потреби, щоб вдержати фонд на цій висоті. З цього фонду будуть виплачуватись певні суми робітникам під час безробіття, але аж по році, тобто від 1 червня 1956 р. Перший рік призначений на акумуляцію фонду.

Від червня 1956 р. робітники будуть одержувати виплати з цього фонду під час безробіття згідно з такими правилами: за кожні два тижні праці робітник матиме право на рекомпенсату за один тиждень безробіття; за цілий рік праці від здобуде собі право на 26-тижневу виплату „безробіття". Ніхто не може одержувати рекомпенсати за безробіття довше як 26 тижнів. Таким чином, це не річна, а піврічна ґарантована платня. Виплати з фонду Форда будуть тільки доповнювати виплати із стейтових забезпеченевих фондів. За перші чотири тижні безробіття фонд Форда буде доплачувати стільки, щоб робітник одержав, разом з виплатою зі стейтового фонду, 65% своєї нормальної платні; за дальші 22 тижні ця доплата, разом із стейтовою виплатою, дорівнюватиме 60% нормальної заробітної платні. Таким чином, робітник Форда під час безробіття одержуватиме не повну, а тільки 2/3 своєї нормальної платні, вже разом зі стейтовою виплатою. Отже його платня не є вповні ґарантована і в цьому розумінні.

Сказане вище — це головна засада, яка зобов'язуватиме тільки в найкращому випадку, а саме, коли призначений на ці виплати фонд буде стояти на висоті 55.000.000 дол. В часі, коли фонд буде в меншій чи більшій мірі вичерпуватися виплатами безробітним, реченець виплат буде скорочуватися пропорційно до стану фонду і років затруднення даного робітника. З цих дальших обмежень виходить ясно, що ґарантована платня, на яку погодився Форд, це тільки частинно ґарантована платня. Тільки в найкращому випадку робітники Форда можуть одержувати виплати під час безробіття впродовж найдовше 26 тижнів, які дорівнюватимуть тільки двом третинам їхньої нормальної платні.

А все ж таки умова Форда — це величезний крок вперед у поширенні принципу ґарантованої платні. Важне, що Форд погодився на прийняття цього принципу взагалі, хоч і в обмеженій формі. Поширення цього принципу в повній формі — це вже хіба тільки питання часу. В кожному разі, рік 1955 буде записаний в анналах історії робітничого руху в Америці як один з дуже важливих років, коли зроблено дійсний початок загального поширення принципу ґарантованої платні.

ТЕБЕ НЕМА...

Пташки, блакить, залиті сонцем далі . . .
Чому на серце стелиться пітьма?
— Тебе нема, єдиний мій кришталю,
Тебе нема . . .

Мина весна — надходить гоже літо . . .
Чому в душі метелиця-зима?
— Тебе нема, о мій єдиний цвіте,
Тебе нема . . .

П'янким цілунком з поля вітер віє . . .
Чому цю радість смуток обійма?
— Тебе нема, моя єдина мріє,
Тебе нема . . .

АНДРІЙ ЛЕҐІТ

М. Заклинський

ДО ПЕРЕДІСТОРІЇ ЛИСТОПАДУ

(2)

II

Від 1860-их років, коли заіснувала в Західній Україні, під впливом Шевченкових творів, невелика спершу група „народовців", мав наш відродженецький рух за мету просвітню працю серед селян. З ходом десятиліть цю працю стали краще вести й організувати. Талановитіша селянська молодь ішла до середніх і високих шкіл та зміцняла лави інтеліґенції. Радикальна партія, що створилася в 1890 році, взялася законизувати наше селянство політично — і це їй повелося. Здорове суперництво обох партій у праці над розбудженням селян спричинилося до оживлення і збільшення тієї діяльности. В початку 20-го століття почали поважну діяльність для господарського піднесення села Т-во „Сільський Господар" і „Молочарський Союз", — під проводом одного з найвидатніших діячів Західньої України — Євгена Олесницького. Пожарниче товариство „Січ" привчало сільську молодь до карности й праці в гурті.

Ніхто не працював подібним способом серед наших міщан. Їх зовсім занедбано. Інколи якийсь далекозорий діяч діяв на цьому полі. Так інж. Нагірний заснував ще в 1880-их рр. у Львові товариство „Міщанське Братство". Також у кількох інших містах Західньої України існували міщанські товариства, але не було в них систематичної праці. Не було гуртів діячів-інтеліґентів, що поважно зайнялися б організуванням і освітою наших міщан. [illegible] заїздили вози з сіл перед хату того чи іншого діяча і він їхав кілька, або й кільканадцять кілометрів до читальні на збори, або з доповіддю. Одначе до вийнятків належали такі діячі, що працювали в міщанських читальнях, хоч вона була у віддалі 10 чи 15 хвилин ходи. Тому такі читальні ледве животіли. Трохи жвавіша праця серед нашого міщанства почалася аж кілька років перед першою світовою війною.

Не диво, що міста під час Листопадових днів не дописали. В декотрих містах наші інтеліґенти мусіли аж скликати з довкільних сіл селян, щоб перебрати владу. Особливо не дописав Львів. Місцева робітнича й міщанська молодь, розпорошена, незорганізована, національно слабо свідома, прийняла лиш нечисленну участь у боях за Львів.

Довготривала праця над культурним і політичним піднесенням села дала гарні висліди. Весь час існування нашої держави селяни зразково піддержували Галицьку Армію своєю участю,. наші міста довозом харчів і нашу владу вірністю; точним виконуванням розпорядків і недоступністю для демагогічної протидержавної аґітації. Селянські посли до Національної Ради не робили там зайвих труднощів. Вони довіряли владі. Наприклад, коли йшли в Національній Раді затяжні дебати над важкою справою земельної реформи, звернувся до них один із промовців, щоб вони, як найбільше зацікавлені, зайняли становище до спірних питань. Один із послів-селян відповів: „На те ми посилали вас до шкіл, щоб ви найшли тепер добру розв'язку цієї складної справи". Таким довір'ям обдарувало західньо-українське село свій провід під час великої історичної проби будови держави і війни проти Польщі.

За часів 20-літньої польської окупації західніх земель, знову відбувалася всестороння плянова праця для дальшого культурного ,політичного й господарського піднесення галицького села. Ця діяльність була завершенням усієї ранішої та принесла блискучі наслідки. Наше село, вже й політично свідоме, прийняло масову участь у важкій боротьбі УВО й ОУН проти Польщі. Під час і по другій світовій війні боролося наше село по-геройськи в рядах УПА. Прихильна постава поневоленого нашого села до УПА уможливила їй затяжну боротьбу проти окупанта. З а х і д н ь о-українське селянство й тепер завзято опирається й бореться в краю і по таборах невільничої праці в Сибірі й Туркестані, навчаючи народи Большевії та всього світу, як поборювати Москву.

III

Під час першої світової війни, в Листопадових Днях і за весь час існування нашої держави, партії західньо-українських земель не вели між собою боротьби. Було їх чотири: найбільша — національно-демократична, найрухливіша — радикальна, і дві малі: християнсько-суспільна і соціял-демократична. В 1916 р. вони створили соборницьку організацію:. Загальну Українську Раду, запросивши до співпраці поважне, дуже діяльне товариство еміґрантів зі східньо-українських земель — Союз Визволення України.

Співпраця всіх наших партій дуже зміцнила наші сили в Листопаді та в часі державного будівництва. Вона уможливила вести власними силами затяжну війну з Польщею і рівночасно створити упорядковану державу. Цю міжпартійну згоду і співпрацю не все легко було осягнути. При творенні влади ЗУНР радикали ставили дуже великі вимоги і не хотіли йти на уступки. Тоді поступились націонал-демократи, хоч мали вдвоє більше послів, як інші партії разом, бо мали в велику історичну хвилину сильне почуття відповідальности за долю держави. Радикали обсадили важливі секретаріяти: внутрішніх справ (д-р Макух), військових справ (полк Вітовський) і земельних справ (д-р Лев Бачинський). Зате, дійшовши до згоди, співпрацювали всі щиро й відповідально. Вели державну політику, не партійну. Загалом тоді вміли в нас розрізняти ці дві речі. Наприклад, Вітовський не був би ніколи зробив стільки історично важливого, не мав би такої пошани й любови серед УСС'ів, не став би був за 1 Листопад національним героєм, якщо був би тоді діяв як партієць. Як сотник УС-Стрільців і пізніше у Львові як командант перевороту, чи як секретар військових справ, не говорив він, ані не робив нічого такого, що вказувало б на партійний підхід до справ. Він розумів, так само, як інші видатні партійці серед УСС (хочби д-р Волод. Старосольський чи отаман Горук), що не місце на партійну боротьбу чи аґітацію там, де бореться нація, як цілість.

Тепер мало хто це розуміє. Одначе так само ставив справу в УПА діяч і військовик великого формату, сл. п. генерал Чупринка-Шухевич.

**

Що можна сказати на основі минулого про наші вигляди на майбутнє? — Щоб помирились у воєнний час ті, що за миру тільки й роблять, що люто гризуться, ще й тягнуть свою гризню перед непричасну до неї публіку, і цим її пригноблюють та деморалізують — на це надія невелика. Проте, поважна й широка політична акція, що її вимагатиме наша справа у вирішальний час, неможлива без зговорення всіх роз'єднаних груп і партій нашої еміграції. (Кінець)

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 23-го до 27-го ТРАВНЯ 1955 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ" В КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(1)

Головний Предсідник, Дмитро Галичин, відкрив засідання о год. 2:30 пополудні. На залі зборів явилися усі головні урядовці УНСоюзу, а саме: Головний Предсідник Д. Галичин, Заступник Головного Предсідника М. Пізнак, Заступниця Головного Предсідника Геновефа Жеребняк, Головний Секретар Г. Герман, Головний Касир Р. Слободян, члени Головної Контрольної Комісії: д-р В. Галан, С. Куропась, І. Іванчук, П. Кучма і В. Косар; Головні Радні: Д. Шмагала, І. Кокольський, Анна Чопик, Марія Демидчук, А. Дзюла, Т. Шпікула, д-р Я. Падох В. Гузар, В. Дідик, М. Давискиба і Олена Штогрин і редактор „Свободи", А. Драган.

Головний Предсідник привітав приявних Головних Урядовців такими словами:

Шановні Урядовці Українського Народного Союзу!

Це — перші збори Головного Уряду УНСоюзу, на які ми зібрались по останній 23-ій конвенції нашої організації. Воно прикро і неприємно, що вже на тих перших зборах мені приходиться говорити про речі які не дуже свідчать про наші старання, про нашу працю в користь Союзу. А мушу говорити про речі неприємні вже на самім початку наших нарад, щоб відразу скерувати нашу увагу на властиву дорогу, на таку справу, яка для нашої організації є найважнішою, є життєвою. Ця справа, це — справа росту нашої організації, це — організаційна справа. Бо що може бути важнішого понад цю справу? Або ми бажаємо, щоб УНСоюз розвивався, зростав у силу, а тоді ми і працюємо в тому напрямі і дістаємо для нього нових членів, або для нас ця справа байдужа, і ми нічого не робимо, або робимо дуже мало для росту організації. Іншого вибору тут немає.

Воно прикро ствердити, що якраз 1954 рік, що був ювілейним роком, належав до таких років, коли ми нічого, або в найкращому разі дуже мало робили в тому напрямі, щоб збільшувати нашу організацію. А як зле справа представляється під цим оглядом, то найкраще навести числа, які самі за себе говорять. Отже, впродовж останніх майже 20 років існування нашої організації, а саме від початку 1936 року, рік 1954 був найгіршим роком, коли мова про те, скільки членів ми придбали для організації та на скільки ми ту організацію збільшили. Рік 1936 був першим роком, в якому наша організація почала знову рости в силу, по довгій і важкій економічній депресії, що почалась була з кінцем 1929 року. В році 1936 ми збільшили Союз на 744 члени. Злим роком був також і рік 1937, в якому Союз збільшено тільки на 481 члена. У всіх інших роках збільшення виносило тисячу або і кілька тисяч членів. Кульмінаційним вершком відповідної організації праці був рік 1950, коли то Союз збільшено на 5,511 членів.

Знову найгіршим роком від 1936 року був рік минулий, в якому ми збільшили Союз тільки на 252 члени. На протязі часу від 1936 до 1947 року ми не мали ще на американській землі нової іміграції, ми в тому часі перейшли другу світову війну, а все таки не було тоді такого року, що виказував би таке незначне збільшення в членах, як це виказує минулий рік, хоча в минулому році ми мали широке організаційне поле не тільки серед давніх іміґрантів та народженої тут молоді, але й серед великої кількости нової іміграції, яка досі ще не зорганізована в жадній українській допомоговій організації.

Це загрозливе явище вимагає доброї застанови, і то не тільки зі сторони нашого Головного Уряду, але й зі сторони всієї української спільноти. Бо ж об'єднати найширші круги нашого громадянства в своїх власних українських організаціях та поставити ці зорганізовані ряди суспільства на службу українській визвольній справі — повинно бути турботою кожного з нас, повинно всім нам лежати на серці. Повинно бути тим більшою турботою для нас, головних урядовців УНСоюзу, які зібрались на оце річне засідання, щоб застановитись над важливими справами нашої організації.

Повинно бути турботою всієї української спільноти, бо тільки тоді УНСоюз зможе й надалі світити прикладом живучости, творчости українського духа, того духа, що, по словам сенатора Ферґусона, сказаних на 23-ій конвенції УНСоюзу в Вашинґтоні, проявився 60 років тому в маленькому майнерському місті при закладанні УНСоюзу, проявився і впродовж тих 60 років доказував чудес в обставинах волі. Тому УНСоюз, продовжав сенатор, це — живий доказ того, що могла б доверщити українська нація, якщо була б вільна.

Поки ми перейдемо до денного порядку наших нарад, прохаю Вас повстати з місць і вшанувати пам'ять тих усіх членів, що відійшли від нас у вічність в минулому 1954 році. Вшанувати, зокрема, світлу пам'ять покійного головного редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги, який положив для нашої організації й її часопису неоцінені заслуги. (Приявні встали з місць).

Вітаю Вас щиро з нагоди оцього річного засідання та оцим відкриваю збори з таким порядком нарад:

1. Відкриття засідання;
2. Звіти Головних Урядовців і Редакторів „Свободи" і „Юкрейніен Віклі";
3. Дискусія над звітами;
4. Внески і ухвали.

Програму прийнято одноголосно. Заступник Головного Предсідника, М. Пізнак, перебрав провід зборами, а Головний Предсідник приступив до звіту.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА УНСОЮЗУ Д. ГАЛИЧИНА ЗА 1954 РІК

Зараз по 23-ій конвенції УНСоюзу, що відбулася в початках червня, вислав я обіжного листа до всіх делеґатів на згадану конвенцію та до всіх головних і відділових урядовців, зазначаючи, що цією конвенцією „ми вписали одну з найсвітліших сторінок у 60-літню історію нашої славної організації".

І так воно справді було. Виступи на цій конвенції з відповідними промовами, що заторкували українську проблему, найвищих представників Конґресу і Сенату ЗДА, виступ представника Уряду, а конференція в Стейтовому Департаменті, де представники Союзу мали нагоду висказати свою думку щодо тієї небезпеки, яку несе для всього вільного світу імперіялізм червоної Москви, та щодо тієї ролі, яку відіграє Україна в здержуванні цього імперіялізму, — все те складалось на цей значний успіх, який осягнено цією конвенцією, головно в зв'язку з нашим стараннням ширити правду про Україну та допомагати українському народові в його визволенні й створенні своєї власної вільної держави.

Проте, зазначив я далі в згаданому листі, цей здобутий успіх не буде повним і не матиме більшого значення, якщо ми не закріпимо його новими, в першу чергу, організаційними, а далі, загальногромадськими успіхами. У тій цілі и повинні, в першу чергу, „виконати конвенційну ухвалу та збільшити Союз до 75,000 членів".

Членський рух та вислід організаційної праці

Що ми зробили в першому році нової каденції у справі виконання згаданої ухвали? Членський рух за 1954 рік виказує, що досі ми взагалі нічого не зробили. Звичайно так бувало, що конвенційні роки були менше успішні, ніж інші роки. На те складались різні причини, з яких головна — це непорозуміння, що постають по відділах при виборі делеґатів. Бо кандидатів на делеґатів є завжди багато. Є такі кандидати, які своєю працею для Відділу і УНСоюзу заслужили на те, щоб їх вибрано в делеґати, але є й такі, що хочуть бути делеґатами, і навіть деколи є вибрані, хоча вони не тільки що нічого не робили для Відділу і Союзу, але не раз роками не показувались навіть на збори свого Відділу. Очевидно, того роду випадки відбиваються некорисно на розвиткові даного Відділу, бо не кожний урядовець чи член, заслужений своєю працею для Відділу, потрапить скоро забути ту несправедливість, та кривду, яку, як він уважає, заподіяли йому члени, не вибравши його делеґатом. Все ж таки треба ствердити, що таких випадків не було багато, а тому в них не можна шукати оправдання на цю нашу неактивність, яку ми виказали в 1954 році. Бо виявляється, що не тільки невдоволені, але також і ті, що мали добру причину бути вповні вдоволеними, нічого не зробили для своєї організації. Очевидно, і в однім і в другім випадку є вийнятки. Жаль тільки, що їх дуже мало. Бо в минулому році наша активність опинилася на найнижчому ступені. Було заледве 10 відсотків таких Відділів, які виявляли будь-яку активність. Решта, а це значить сотки Відділів були зовсім неактивні. Організаційна справа представляється так зле, що треба вертатись аж 20 років назад, аж до 1935 року, щоб знайти приклади подібної неактивности, але з тією різницею, що 1935 рік належав ще до останніх років великої економічної депресії, що тривала кілька років, а 1954 рік був нормальним роком, коли мова про економічне положення країни. Вистачить порівняти членський рух за кілька останніх років, щоб переконатись, як низько ми впали в нашій організаційній праці.

І так у 1951 р. збільшено УНСоюз на 4,270 членів, в 1952 році — на 2,704, в 1953 році — на 1.727, а в 1954 році — вже тільки на 252 члени.

Це правда, що в останніх роках нових членів вербовано головно з рядів нової іміграції, серед якої поле до праці звужувалось з кожним роком у пропорції до приєднаних вже членів, все ж таки нагле зменшення кількости приєднаних нових членів в 1954 році аж надто велике, щоб не звернути на нього нашої окремої уваги. Бо коли в 1953 році ми збільшили Союз ще на 1,727 членів, то в 1954 році це число виносило вже тільки 252, коли зважити, що з кінцем 1953 року було всіх членів в УНСоюзу 70,221, а з кінцем 1954 року — 70,473.

На такий лихий організаційний стан могли складатись різні причини, як непорозуміння чи невдоволення з приводу виборів делеґатів на конвенцію, як це вже було тут згадано, або знову поменшена кількість нової іміграції, з рядів якої приходило найбільше нових членів, та все таки ці чинники не були аж такими рішальними, щоб спричинити такий великий застій в організації праці. Головною причиною застою була таки, з одної сторони, неактивність урядовців і членів, які не вважали за відповідне попрацювати над тим, щоб здобути для організації нових членів, а з другої сторони, крайня байдужість та брак розуміння ваги забезпечення в такій установі, як УНСоюз, що за таку саму, а часто й нижчу вкладку, яку треба платити в якійсь асекураційній компанії, дає не тільки забезпечення членові, але в тому самому часі дає матеріяльну і моральну поміч таким акціям, які є потрібні й корисні для цілої української спільноти.

Причин організаційного застою не можна теж шукати в економічному стані країни, бо найкращим доказом того, що в цьому випадку економічне положення не мало жадного впливу на від'ємний організаційний стан, можуть послужити факти про стан поодиноких асекураційних компаній. Наприклад, звіт Метрополітен Лайф Іншуренс Ко. за минулий рік виказує, що, в 87-літній історії існування цієї компанії, минулий рік був найкращим роком, так що ця компанія досягнула вже числа 37, 500.000 забезпечених осіб з маєтком, що перейшов 13 більйонів долярів. Коли ж асекураційна компанія, яка, крім забезпечення, нічого іншого не дає власникам грамот, могла виказатись найбільшими організаційними успіхами в минулому році, то чому наша організація, що є „гордістю і надхненням для всіх українців у цілому світі", як це писав, якраз у минулому році, кореспондент одної американської газети, має якраз у минулому році виказувати такі мізерні висліди праці?! Супроти того і на вид такого організаційного стану, наші лиця мусять таки паленіти соромом. Бо які причини застою ми не подавали б, як ми не виправдували б себе, нагі факти б'ють нас по лиці, факти про нашу цілковиту байдужість, інерцію та бездушність у всіх наших організаційних починах.

Мале число членів, на яке збільшився УНСоюз в 1954 році, це не одинока від'ємна сторінка нашої організаційної праці. Не менш від'ємну сторінку представляють також і такі члени, що були суспендовані, а не прийняті наново в члени, або такі, що вибрали готівку на свої грамоти. Членів, що остались суспендованими, було 1,177, а членів, що відійшли з організації з готівкою, було 699. Коли брати до уваги загальний організаційний рух членів за минулий рік, то подана тут кількість членів, що опинилися поза рядами Союзу, є значна.

Як кожного, так і цього року можна було б подати багато різних причин на те, чому даний суспендований член не вертається до організації, або чому якийсь член забирає готівку на свою грамоту, та не зважаючи на те, ми не можемо втекти від одної правди, від одного факту. А він такий. Кількість суспендованих членів і тих, що вибирають готівку, можна було б зменшити легко на половину, якщо ми, насамперед, хотіли б це зробити, а опісля те хотіння підтримали б належною працею, а це значить — особистим контактом та переконуванням кожного такого члена в тому, що крок, що його робить даний член, вийде йому самому тільки на шкоду. Бо такий член зазнає не тільки особистої матеріяльної втрати, але своїм вчинком спричиняється також до поменшення організованих рядів української спільноти, а тим самим до поменшення організованої матеріяльної та моральної помочі визвольним змаганням українського народу.

Ювілейні святкування

Ці недомагання, ці від'ємні сторінки нашої організаційної праці стають тим більше очевидні, аж надто разячі, тим більше болючі, що вони прийшли тоді, коли того можна було найменше сподіватись. Бо минулий рік — це ж ювілейний рік, рік 60-літнього існування УНСоюзу, його 60-літніх досягнень, успіхів, його 60-літньої праці в користь своїх членів та в користь усеї української спільноти. З приводу цього 60-ліття проголошено окрему кампанію за приєднання якнайбільшої кількости нових членів. Здебільша організаційна праця для збільшення Союзових членських рядів мала бути якраз покажчиком нашої пошани до ювілята за його дотеперішні досягнення. Та цієї пошани ми не виказали ювілятові. Бо збільшення союзових рядів на 252 члени не можна назвати пошаною, зокрема, коли порівняємо, що в попередніх звичайних роках Союз зростав річно на тисячі членів. Правда, ми влаштовували ювілейні свята, в деяких місцевостях навіть величаві культурні імпрези, що стягали тисячі народу, як це було, наприклад, в Ню Йорку, одначе ця словна пошана, хоча навіть виявлена величавими культурними імпрезами, не є вистачальна, не є повна, бо не піддержана тривкими ділами. Тривкими ділами могли бути тільки нові члени, нова опора будучности УНСоюзу. Тих нових членів ми не здобули, а тим самим не віддали Союзові належної пошани з приводу його 60-ліття.

УНСоюз, щоб як слід розвиватись, потребує постійно допливу свіжої крови, потребує постійно нових членів. Він потребував їх минулого року, він потребує їх так само і цього року. І хоч як воно прикро, що саме в минулому ювілейному році ми тих членів йому не дали, тим більше членів ми повинні йому дати цього року.

Передумови організаційних успіхів

Щоб осягнути повний організаційний успіх, потрібно інтенсивної праці одночасно в двох напрямках: у приєднуванні нових членів та в задержанні при організації тих, що вже є членами. Наприклад, минулого року ми приєднали до УНСоюзу 1,717 дорослих членів і 1,709 дітей, разом 3,426, а в тому самому часі збільшили Союз тільки на 252 члени. Де поділось більше ніж 3,000 членів? Як уже тут згадано, було 1,177 таких членів, що були суспендовані, а опісля не прийняті наново. Готівку вибрали 699 членів, а померло 499 (в тому 17 дітей), а крім того було ще близько 600 таких членів, що були забезпечені на 20 років і грамоти яких дозріли вже, так що вони дістали або готівку, або знову виплачені грамоти на суму свого забезпечення. А коли додати ще кількадесят членів, що перейшли на безплатне продовження, або виплачене забезпечення, то дістанемо відповідь, де поділись понад 3,000 членів і чому Союз збільшився тільки на 252 члени, коли число нових членів становило 3,426. З поданих тут чисел, що виказують убуток у членах, одиноке число, про яке можна сказати, що воно не зависоке, це — кількість померлих членів. Усі інші числа можна було б, при збільшеній праці та посилених зусиллях, значно зменшити.

РОЛЯ У. Н. СОЮЗУ

Коли ми застановляємось над будучою ролею і завданнями УНСоюзу, то цю ролю нам визначають минулі події і минулий досвід. От, загляньмо тільки в недалеке минуле. Візьмім, наприклад, під увагу часи другої світової війни. Аґенти червоної Москви повели були скажену нагінку на все, що українське, а зокрема на такі українські установи, як УНСоюз та його орган „Свободу". Їхнім завданням було розправитись раз на все із самою основою нашого життя тут на американській землі, з УНСоюзом. Вони вживали різних способів, різних метод, як доносів, брехні, застрашування, щоб тільки здискредитувати УНСоюз перед українською спільнотою та перед Америкою.

Різні українські організації, на яких поведено нагінку під час війни, припинили свою працю, а їхні провідні одиниці, застрашені цією нагінкою, майже зовсім зникли зі сцени активного життя.

Лишився, отже, одинокий УНСоюз для ведення відповідної гуманітарної, культурної та політичної акції. Він не втікав від небезпеки, а, навпаки, щоб боронити добре ім'я і честь української спільноти, потягнув до судової відповідальности тих різних клеветників, що тоді вдавали з себе американських суперпатріотів, а на ділі, як це виявили пізніші доходження, були звичайними платними аґентами червоної Москви.

Цей один приклад, що я тут навів, є вистачальним, щоб вказати, яку вийняткову ролю УНСоюз відігравав у минулому і до якої ролі він може бути ще покликаний в будуччині. Бо фактом є, що під теперішню пору ми маємо сприятливі обставини для ведення нашої акції в користь визвольної справи українського народу. Та ми не знаємо, як довго такі обставини триватимуть. Зміна може наступити нагло і скоро. Та що б не сталося, українська справа не сміє потерпіти на будь-якій зміні. І ось тут вийняткове положення і завдання УНСоюзу. Він мусить бути завжди готовий, навіть і сам, як це вже було нераз у минулому, перейняти на себе обов'язок оборони права українського народу на вільне і незалежне життя. Бо, наприклад, в часі другої світової війни, УНСоюз не тільки тягнув до судової відповідальности клеветників українського імени, але якраз у тому самому часі повів був відповідну видавничу, культурн працю в цілі ознайомлення американської публічної опінії з традиціями, історією та положенням українського народу. Ми влаштовували тоді звіти, лекції в таких університетах, як Колумбійський в Ню Йорку та Норт Вестерн в Шикаґо, щоб познайомити бодай якусь кількість професорів та студентів тих університетів з боротьбою українського народу за волю. Ці виклади давали американські, англійські, канадійські та українські вчені, журналісти, професори. Саме в часі війни та найбільшої нагінки на все, що українське, ми видали англійською мовою такі книжки, як „Історію України Грушевського, „Богдан, Гетьман України" ‚Українська Література", ‚Україна — поневолена Нація і т. д.

Наше наставлення до УНСоюзу та роля його відділів

Маючи на увазі згадану працю УНСоюзу з часів другої світової війни ми відразу зорієнтуємось, яка праця чекає Союз у близькій чи дальшій будуччині. Тому таким важним є, щоб ми держали цей Союз сильним, щоб ми розбудовували його постійно, щоб держали його готовим до ще більших завдань, до ще важливішої ролі в нашому житті.

Тому таким важним є, щоб ми не поповнювали супроти Союзу тієї помилки, що уважаємо його, деколи без усякої глибокої застанови, тільки звичайним асекураційним підприємством. Таму таким важним є, щоб ми змінили своє наставлення супроти нього, і не тільки були його членами, але й стали його активними співпрацівниками, а це значить — ходили на збори свого Відділу, приєднували до нього нових членів, а тимчасом робили свій Відділ активною клітиною нашого зорганізованого життя.

Тому таким важним є, щоб саме Віділи УНСоюзу, що мають запевнене та трівке існування, стали в кожній громаді живими, активними організаційними клітинами для теперішньої громадської праці та були також тим залізним, резервовим фондом, з якого українська спільнота могла б користати в часах кризи, в часах наглих, тривожних подій, несприятливих для української справи.

Прикладний член УНСоюзу

Застановляючись над вагою і значенням Союзу для української визвольної справи, нам треба брати приклад з членства покійного д-ра Луки Мишуги в Союзі. Він бо прикладав до того членства особливу увагу. Відомим фактом є, що покійний Мишуга був редактором „Свободи', але, не зважаючи на те, завжди знаходив час, щоби присвятити окрему увагу, труд для праці в користь Союзу. Тому то він їздив радо на організаційні збори, виступав з промовами на ювілейних святкуваннях різних Відділів, писав часто статті на організаційні теми, закликаючи членство до праці для своєї організації. Робив він це в тому переконанні, що наше загальне життя не може як слід розвиватися, робити поступ, коли сама основа того життя, якою він уважав завжди УНСоюз, не буде здоровою, живою, активною. А прийшов він до такого переконання після довгих студій не тільки історії Союзу, але історії всієї нашої іміґрації. Бо покійний був великим знавцем історії не тільки української іміґрації, але також іміґрації інших національних груп. Тому коли він уважав УНСоюз основою нашого життя, то робив це не з пропаґандивних цілей, але спирав це переконання на глибокім знанні тутешніх обставин, спирав на фактах, здобутих довгими студіями іміґраційного життя не тільки українського, але й інших народів. Тому покійний Мишуга так дуже радів успіхами організаційної і культурної праці УНСоюзу за останні роки. Тому також дуже болів, коли, переглядаючи місячні звіти в останніх місяцях 1954 року (а робив він це завжди і дуже докладно кожного місяця), не бачив вже зросту організації. Це була найбільша турбота в останніх місяцях його життя, як це він дуже часто згадував.

Тому, якщо ми бажаємо належно вшанувати його пам'ять, то найбільшу і найкращу пошану віддамо йому нашою збільшеною працею для розбудови УНСоюзу, нашою більшою увагою та належним розумінням ролі і ваги Союзу в нашому житті.

Ми поставимо справді тривалий пам'ятник його світлій пам'яті відповідною зміною нашого наставлення до УНСоюзу, нашим зрозумінням, що УНСоюз — це основа нашого життя, а будучи таким, він повинен займати в нашій праці, в наших плянах, у наших думках перше місце.

Тому я видвигаю клич, гасло, провідну думку для нашої організаційної праці на цей 1955 рік:

Хай наша праця в цьому році буде присвячена світлій пам'яті цього вартісного, рідкого члена УНСоюзу, яким був покійний доктор Лука Мишуга. Наша збільшена праця в цілі здобуття в цьому році якнайбільшої кількости нових членів буде тією властивою пошаною, на яку заслужив собі цей звичайний, а прикладний член УНСоюзу, для якого Союз був завжди першим, завжди найважнішим в його довголітній громадській діяльності. Приложім УНСоюзові в цьому році стільки уваги, скільки йому прикладав покійний д-р Мишуга. Надаймо Союзові того значення, яке йому надавав покійний. Перетворім наші Відділи в живі, діяльні організаційні клітини, до чого були спрямовані старання Покійного, а тоді успіх нашої праці буде запевнений.

Особливі завдання Відділів УНСоюзу

Є різні передумови, які треба сповнити, щоб осягнути відповідні успіхи в організаційній Союзовій праці. Та найважнішою передумовою для повного успіху є створення відповідного підложжя, відповідної основи. Те підложжя можуть творити тільки поодинокі Відділи, коли вони станують на висоті своїх завдань, коли в них пульсуватиме культурне і громадське життя, коли вони програмою своєї праці притягатимуть членство до себе. Програма мусить бути старанно та заздалегідь плянована і мусить обіймати, крім чисто організаційної, такі ділянки, як культурна, громадська, розвагова та інші. Під теперішню пору маємо майже в кожній громаді відповідних фахових людей, що могли б виповнити програму, наприклад цікавими викладами на різні теми. Тоді збори поодиноких Відділів стали б настільки цікавими, що потрапили б стягати більшу кількість учасників не тільки з членів, але й з не-членів. Крім того, Відділи повинні брати активну участь у кожній важнішій загальній акції своєї громади. Кожна така акція повинна бути предметом нарад, бо такого роду дискусія, а опісля участь можуть тільки спричинятись до більшого зацікавлення і зборами і працею Відділу зі сторони його членів.

Якою повинна бути праця Відділів, та в якому напрямі має бути вона скерована, це дуже добре представлено у відповідних резолюціях, прийнятих на 23-ій конвенції УНСоюзу. Ці резолюції такого змісту:

„З уваги на провідну ролю З'єдинених Держав Америки і Канади у вільному світі, як і на факт, що українські спільноти в З'єдинених Державах Америки і в Канаді є тепер найбільші матеріяльно і мають для своєї праці найкращі обставини і найбільші можливості, Конвенція закликає у тих країнах:

1. Плекати і розбудовувати українські ідеали волі та демократії, зберігати українські традиції, звичаї, мову та розбудовувати українську культуру і українські матеріяльні надбання, збагачуючи ними теж і загальний американський та канадійський і вселюдський дорібок.
2. Поширювати правду про Україну, український нарід, його історію, культуру та змагання.
3. Стояти на сторожі доброго українського імени та здобувати для нього увагу і пошану серед свого оточення.
4. Піддержувати всіми своїми силами наші центральні політичні репрезентації: Український Конґресовий Комітет Америки та Комітет Українців Канади, як і нашу харитативну централю — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, та їх кожночасні акції, скеровані на допомогу визвольним змаганням України і на допомогу потребуючим українцям. Зокрема Конвенція закликає, щоб кожний член УНСоюзу вважав своїм громадським і патріотичним обов'язком сплачувати кожного року свій Національний Даток до Українського Народного Фонду.
5. Плекати і закріплювати довершену в рямках Українського Конґресового Комітету консолідацію українських політичних і громадських груп.
6. Усіми своїми силами піддержувати і скріплювати наше громадське життя в усіх його проявах та наші інституції на місцях, скріплюючи та поширюючи наші організаційні форми та поглиблюючи і вдосконалюючи зміст нашої громадської праці. Це було завжди одною з головних цілей Українського Народного Союзу, і Конвенція закликає до продовжування цієї світлої традиції".

Видавнича праця УНСоюзу.

Як відомо, політичну оборону права українського народу на вільне і державне життя веде УККА, складовою частиною якого є і наш УНСоюз. Одначе, сам факт, що Союз належить до УККА, не звільняє його від праці в тому самому напрямку. Бо коли УНСоюз видав, наприклад, упродовж 10 років дев'ять книжок англійською мовою, які мають на цілі не тільки ознайомлювати англо-саський світ з історією, культурою, традиціями та положенням українського народу, але також допомагати висвітлювати ціле східньо-европейське питання, так, щоб, коли знову прийде до розв'язки цього питання, воно було розв'язане більш справедливо, ніж це було досі, то така праця УНСоюзу не тільки що доповнює працю УККА, але й додає їй ще ширшого і більшого значення.

Упродовж 1954 року робили ми дальші підготування до видання Енциклопедії Українознавства англійською мовою. Це видання вимагає величезної праці, не говорячи вже про видатки, так що воно не дає нам можливости зайнятись в тім самім часі виданням якоїсь іншої книжки. Підготовка до видання Енциклопедії поступила вже настільки вперед, що в другій половині року передається до друку перший її том.

Говорячи про видавництва, треба тут згадати, що культурна ділянка праці УНСоюзу обіймає видання не тільки англійською, але також і українською мовами. І так, у 1954 році УНСоюз видав календар-альманах, а по конвенції, в другій половині року, приступив до видавання дитячого журналу „Веселка", що появляється раз на місяць. Коли брати до уваги ті листи, які досі прислано до редакції і до адміністрації „Свободи" в справі „Веселки", треба ствердити, що згаданий дитячий журнал знайшов надзвичайно прихильний і широкий відгомін серед читачів „Свободи", а зокрема, серед дітвори. Якщо є критичні завваги, то вони відносяться не до самого змісту журналу, а головно до якости паперу. Коли мова про газетний папір, то немає кращого, як той, що ми його вживаємо. Зарада була б хіба, щоб видавати окремий журнал за окремою передплатою, але в такім випадку тільки обмежена кількість дітей користала б з цього журналу, коли тепер усі діти тих батьків, що дістають „Свободу", мають нагоду користати з „Веселки". Та найважніша справа, яка промовляє проти усталеної передплати, це — сподівана замала кількість передплатників. Бо ми вже маємо досвід з передплатою на журнал літератури і мистецтва, який ми видавали тільки один рік, бо було замало передплатників.

Супроти того, ми не хотіли б переходити ще другий раз таку саму спробу. Згідно з ухвалою конвенції, ми оперли видавання „Веселки" на добровільних пожертвах членів і передплатників „Свободи" і покищо думаємо таки цієї ухвали держатись. Жертв які вплинули в першому році цієї нашої спроби, заледве вистачає, щоб видавати „Веселку" в такім вигляді і такій формі, як це тепер робиться. Уважаємо, що такий спосіб є ще найбільше корисний для загалу, бо дає можливість великій кількості української дітвори діставати і читати „Веселку". Інакше, ця можливість була б забрана. Отже, перед нами вибір: або видавати „Веселку" в газетній формі для користання всіх читачів „Свободи" і, збираючи жертви, запевнити сталу появу цієї газети, або перейти на журнал, видавати його для якоїсь малої й обмеженої кількости передплатників, а при тім не мати жадного запевнення щодо того, як довго можна буде такий журнал видавати. Уважаємо, що перший спосіб є правильніший і певніший, а тому покищо лишаємось при ньому. Бо для нас мусить бути найважнішим придержати при українстві якнайбільшу кількість української дітвори, і в тій цілі її відповідно виховувати, підготовляючи, плекаючи в неї любов, пошану до України, до українського народу. І саме „Веселка", в якій вміщується писання наших найкращих педагогів і знавців української дитячої літератури, має виконати це завдання бодай частинно, доповняючи те виховання, яке діти дістають вдома, в церкві, в *школі*.

При цій нагоді згадаю ще, що і в минулому році ми продовжували видавання окремих сторінок для молоді й її організацій, а також видавання відповідного літературно-мистецького додатку при „Свободі".

Конвенційні ухвали

Згідно з ухвалами 23-ої конвенції:

Видрукувано новий статут з тими всіми змінами і поправками, які переведено на останній, а також і на попередніх конвенціях. Теперішній статут коротший та легший для орієнтації, ніж був попередній, а що найважніше, всі статутові зміни, що були переведені на 22-ій конвенції та видрукувані окремою книжечкою, є тепер упорядковані та втягнені до одної книжки. Тим самим, кожний урядовець чи член, студіюючи теперішній Статут, матиме кращий перегляд і зможе скоріше запізнатись з його змістом.

Як уже тут було згадано, приступлено до видавання газети для дітвори в формі додатку „Свободи", під назвою „Веселка".

Підвищено нагороду за приєднювання нових членів, що забезпечують на $1000 або більше.

Проголошено окремий обіжник Екзекутиви УНСоюзу щодо приймання старших членів на стале приміщення на „Союзівці".

Вже цього року підвищено дивіденди для старих членів з кляси Т.

Досі не виконано ще тільки одної ухвали, а саме — в справі створення Архіву і Музею УНСоюзу. З огляду на те, що ця справа не була докладно обговорена на Конвенції, потрібно, щоб над нею застановились на цьому річному засіданні Головного Уряду.

„Союзівка"

Оселю УНСоюзу в Кергонксон, Н. Й. збільшено придбанням ще одного величавого дому, в якім замешкував бувший власник цілої „Союзівки". Цей дім, разом з 50 акрами лісу та землі, великими полянами, овочевим садом, купальним басейном, чудовими смерековими деревами, становить цілість з усіми іншими забудованнями, які Союз набув ще попередньо, а тому, коли власник виставив його на продаж, то, щоб не розривати цілости забудовань всієї посілости, якби так цей додатковий дім перейшов був у власність якоїсь іншої організації, клюбу чи приватної людини, а на те заносилось — ми вважали за відповідне його купити, тим, більше, що й ціна була приступна.

Під оглядом фінансовим, 1954 рік був звичайно кращий, ніж попередній 1953, бо з приходів можна вже було покрити всі біжучі розходи, крім, очевидно, видатків на більший ремонт та різні уліпшення.

Фінансова ділянка УНСоюзу

Успішний розвиток УНСоюзу вимагає не тільки зросту організації в членах, але також творення сильної фінансової основи. І в 1954 році ми працювали над творенням та збільшуванням цієї фінансової сили, яка, з одної сторони, запевняє УНСоюзові успішний розвиток, а з другої — дає усім членам — і тим, що вже є в УНСоюзі, і тим, що ще впишуться в його ряди — певну й тривалу запоруку, що гріш вложений нами до каси УНСоюзу, є не тільки найкращою і найпевнішою інвестицією їхнього майна, але причиняється також до творення тих моральних вартостей, які так багато допомагають нам у нашій праці для визвольної справи українського народу. Бо за цей наш гріш, нашу вкладку, яку ми вплачуємо, ми дістаємо не тільки матеріяльне забезпечення. Ми дістаємо, також і певні моральні вартости у формі видавництв українською і англійською мовами, щоденного часопису та помочі різним народним установам, різним культурним та політичним акціям, і кожній такій справі, яка допомагає українському народові в його боротьбі за визволення. Тих вартостей ми не можемо набути в жадній іншій асекураційній компанії, навіть тоді, якби вплачували до неї й вищу вкладку. Оце ми повинні завжди пам'ятати, вплачуючи свою вкладку до УНСоюзу. Оце повинно бути для нас і заохотою, а одночасно і відповіддю, чому ми повинні самі належати до УНСоюзу, а також чому повинні з'єднувати в його ряди наших рідних, знайомих, друзів.

У 1954 році ми осягнули дуже незначні успіхи під організаційним оглядом. Проте, коли мова про фінансову сторінку діяльности, то ці успіхи були значні. У першій мірі, ми збільшили загальне майно УНСоюзу на$1,151,640.85, а що найважніше, надвишка резерви збільшилась на дол. 231,502.04, так що вона виносить тепер вже близько 3,500,000 долярів.

Упродовж 1954 року інвестиції представлялись так: — Бондів закуплено на суму $2,524,841.52, а знову бондів сплачено на суму $1,457,125.23, так, що беручи до уваги ще деякі інші зміни в бондових інвестиціях, сума в бондах збільшилася на $1,063,923.71, і виносить тепер разом $14,740,399.47. Упродовж року зароблено при продажі бондів $16,177.82

Упродовж року інвестовано в морґеджах $137,000.00, а сплачено морґеджів в сумі $77,299.99, так, що загальна сума в морґеджах збільшилася на $59,700.01 і виносить тепер разом $ 698,108.39. Крім цього, УНСоюз має інвестовано в реальностях $317,328.06, а загальне майно УНСоюзу виносило з кінцем року $16,410,018.49.

При цьому треба зазначити, що трудноці в підбиранні відповідних інвестицій існують далі. Тут не наступила ніяка зміна в порівнянні з обставинами, які існували в попередніх роках. Бо відсотки, які дістаємо від бондів, є дальше низькі, а добрих морґеджів, які принесли б вищі відсотки, не легко дістати. Все ж таки наші інвестиції дали нам у 1954 році 3.08 відсотків, а це дещо вищий відсоток, як у попередніх роках. Бо, наприклад, в 1950 році вісотки виносили 2.99, в 1951 році — 3.01, в 1952 році — 3.03, а в 1953 році — 3.06.

Адміністрація „Свободи"

Нижче вміщено звіт з приходів і розходів „Свободи". Для порівняння подано також приходи і розходи за попередній 1953 рік. Порівняння виказує, що, хоча приходи зросли в 1954 році майже на 15 відсотків, одначе й розходи збільшилися приблизно в такій самій пропорції. Ці розходи були такі, що, як би так в приходах не було вплинуло $9,437.87 зі збірки на Пресовий фонд „Свободи", то ми були б закінчили рік в дефіцитом. Треба ще звернути увагу на суму, яку отримано як передплату від читачів „Свободи". Ця сума в 1954 році приблизно на $1,000 менша, ніж була в 1953 році. Згадана позиція є властиво найважніша в цілому звіті, бо вона є покажчиком нашої свідомости, нашого зацікавлення українською пресою, нашого розуміння ваги цієї преси. А яку вагу ми прикладаємо до своєї рідної преси, відповідь на те дають такі цифри. У 1953 році переплатників „Свободи" було 2901, а в 1954 р. їх кількість виносила 2771. У 1953 році отримано від передплатників $26, 494.90, а в 1954 р. $25,545.57. Коли брати ще до уваги велику кількість суспендованих членів упродовж 1954 року, які також перестали діставати „Свободу", тоді дістанемо справді сумний образ стану нашої преси. Тоді знайдемо причину того, чому ми, замість збільшати, зменшили тираж „Свободи" в минулому році. При цьому треба підкреслити, що впродовж 6 років ми постійно збільшували тираж „Свободи", так що 1954 рік є тепер першим роком, в якім ми не тільки що вже не збільшили тиражу, але, навпаки, зменшили його. І хоча це зменшення ще не є велике, одначе воно не заповідає нічого доброго, і може потягнути за собою дуже погані наслідки, якщо воно мало б продовжуватись. Бо, замість ступати вперед, робити поступ, ми ставимо крок назад, і таким поступованням спричинюємося до занепаду нашого життя. А раз цей занепад почнеться, тоді трудно буде його здержати. Тому мусимо шукати заради, шукати цієї заради, в першій мірі, у нашій праці на збільшенням кількости передплатників „Свободи".

ЗВІТ ДРУКАРНІ „СВОБОДИ"

ПРИХІД:

	1953	1954
Передплата від членів УНС	$74,500.00	$76,100.00
Передплата від читачів	26,494.90	25,545.57
Кольпортаж	2,854.95	3,284.56
За оголошення	30,514.36	35,939.22
За друкарські роботи	33,095.84	46,342.72
Продаж книжок, календарів, карток	10,586.49	10,929.97
Пресовий Фонд „Свободи"	35.28	9,437.87
Зворот за електрику і газ від УНС	378.00	408.00
З змін адрес	188.29	147.45
Зворот за телефон	322.39	99.58
Зворот за пошту	8.64	143.53
Продаж Альманаху УНС	4,001.85	5,148.81
УНС на купно машин	5,000.00	— — —
Різні	1,318.97	1,350.15
РАЗОМ	$189,309.96	$214,877.43
Продажний опуст	1,231.40	829.54
РАЗОМ	$188,078.56	$214,047.89

РОЗХІД:

	1953	1954
Платня редакторів	$21,718.62	$22,965.88
Платня робітників	70,981.87	76,984.44
Платня кореспондентів	8,726.50	8,935.00
Поштові видатки	11,408.62	12,422.12
Папір і інші матеріяли	43,900.74	51,546.85
Чинш	7,500.00	7,500.00
Електрика і газ	2,036.10	2,110.86
Телефон	1,263.27	1,309.24
Канцелярійні видатки і приряди	2,060.19	1,492.11
Друкарські приряди, части до машин	6,551.94	4,109.65
Книжки, календарі, картки	2,971.45	3,593.26
Повісті, переклади, газети; жертви	1,096.32	1,512.00
Поштова скринька	26.00	30.00
Асекурація від огню і випадків	1,592.29	2,768.79
Федеральне і стейтове забезпечення	2,486.72	3,090.21
Комісове від оголошень	515.22	1,504.14
Репрезентація	— — —	237.60
Різні	6,407.20	6,913.61
РАЗОМ	$191,243.05	$209,025.66
Купний опуст	179.91	179.14
	$191,063.14	$208,846.52

Моральні цінноці

Секретар Департаменту Стейту ЗДА Доллес, промовляючи недавно на форумі Джорджтавнського університету, заявив ,що мир не є найбільшим добром для нації, якщо той мир здобутий за всяку ціну, бо через мир, здобутий за всяку ціну, нарід може втратити своє найбільше добро, яким є його моральні цінноці.

Ми, українська спільнота, на американській землі, можемо зробити найбільше добро поневоленому українському народові саме творенням таких моральних цінноцей, які ми могли б поставити на службу українському народові, і які могли б принести йому якнайбільшу поміч.

УНСоюз був і є саме такою організацією, яка завжди звертала головну увагу на творення моральних цінноцей, на творення такого морального капіталу, з якого можна б було уділювати відповідну поміч визвольним змаганням українського народу. А ця моральна поміч, що її УНСоюз давав, це — оборона доброго українського імені, це шукання та з'єднування з-поміж американців прихильників української визвольної справи, це меморіяли та делеґації, які УНСоюз висилав до нашого уряду в Вашинґтоні в різних справах, що торкались української проблеми, це видавництва українською, а зокрема англійською мовами для ознайомлювання англо-саського світу з українським питанням.

Посиленою працею в користь УНСоюзу, перетворенням 500 союзових Відділів на цілому американському континенті в активні, живі, організаційні клітини, сильні і об'єднані ми створимо такі моральні цінноці, які потраплять пронинути навіть залізну заслону і дати в рішальний час українському народові найбільш можливу поміч в його боротьбі за волю, за свою державу.

ЗВІТ ЗАСТ. ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА МИХАЙЛА ПІЗНАКА

Пане Предсіднику, Шановні Головні Урядовці УНСоюзу:

Після вибору на минулорічній конвенції, це є перший мій звіт, як члена Головного Уряду нашої великої і славної організації. Не потребую Вас переконувати, що вибір мене на відповідальний пост заступника головного предсідника я вважав не тільки великою честю для себе, але в першу чергу великим зобов'язанням і відповідальністю, щоб причинитись до збереження та ще більшого росту і розвитку цієї великої інституції, яку таким великим трудом створили наші піонери на славу собі та на добро нашого народу і нашої країни.

У тій свідомості я почав свою каденцію, як заступник головного предсідника і під знаком тієї свідомости проходила моя праця, з якої маю здати Вам і членам нашої організації свій звіт.

У звітовому часі я в першу чергу намагався добре пізнати стан і потреби нашої організації в усіх її галузях; зокрема в організаційній, фінансовій, суспільній і не в останню чергу законно-правній, бо ця остання є моєю професією. Я був у постійному зв'язку з іншими членами Головного Екзекутивного Комітету, зокрема з тими, що працюють в Головній Канцелярії. Я брав участь у всіх формальних нарадах цього Камітету, яких було кілька, як і відбував постійні наради та консультації практично в усіх актуальних справах Союзу, яких було дуже багато. Правду сказавши, то кожна наша зустріч з усіми чи поодинокими членами Головного Екзекутивного Комітету була нарадою в справах нашої організації. Негайно після конвенції я в порозумінні та з доручення Екзекутивного Комітету і при його співпраці перевів доручену конвенцією зміну чартеру УНСоюзу в тому напрямку, щоб він мав леґальне право здійснити започатковане уже діло окремої опіки над старшими віком членами нашої організації. Правною радою і порадою та інтервенціями я служив у багатьох інших леґально-правних справах, бо з ними приходиться мати до діла такій живій і активній організації, як наша, дуже часто.

Окремою ділянкою мого заінтересування були теж тісно зв'язані з правом і законом фінансові справи та фінансова активність нашої організації, зокрема корисна для організації інвестиція її майна. В цих випадках я завжди обстоював виправдану практикою і досвідом обережну сміливість, здаючи собі справу, що ми господаримо повіреним нам народним майном.

„Союзівка", цей новий і — в моїм найглибшім переконанні — корисний розділ в історії діяльности нашої організації, з великими можливостями на майбутнє, була предметом окремої опіки і турбот усіх членів Екзекутивного Комітету. Знаючи, що в кожній новій акції криється багато можливостей помилок і недотягнень, ми з найбільшою увагою і обережністю розглядали та перевірювали і вирішували кожну справу, зв'язану з цією посілістю, від леґальних пов'язань починаючи, а на кожній новій інвестиції та кожному новому поліпшенні кінчаючи.

Третя важлива діляка, в якій я розгартав свою активність у звітовому часі, була організаційна і репрезентаційна. Обидві ці справи тісно зі собою зв'язані, бо доброю репрезентацією нашої інституції ми допомагаємо в її дальшій організації, а організацією та організаційною активністю ми найкраще її репрезентуємо. Я репрезентував нашу організацію на багатьох публічних зібраннях. Робив це з доручення Головного Екзекутивного Комітету, як теж уважав своїм обов'язком і своєю повинністю гідно репрезентувати її всюди, де заходила така потреба, включно з моєю професійною працею.

Не можу не відмітити окремо ще одної спеціяльної ділянки праці УНСоюзу, якою я з природи речі окремо інтересувався та якій віддавав окрему увагу, себто справі народженої у цій країні нашої ґенерації, до якої й сам належу. Саме це окреме заінтересування спонукало мене призначи навіть окрему стипендію для одного з учасників наших курсів українознавства на Союзівці, щоб у той спосіб вшанувати теж і пам'ять мого незабутнього приятеля, покійного д-ра Луки Мишуги, що для цієї проблеми мав багато серця і розуму та з яким я провів не один вечір на розмовах і дебатах саме в цій справі.

У звітовому часі я потрапив, думаю, увійти в систему праці нашої організації, ще краще збагнути її величезне значення для нашої країни і українського народу та для української спільноти на цій землі. Я теж пізнав багато проблем, які ще очікують на свою розв'язку чи полагодження та якими ми ще будемо займатись на цих наших нарадах. Хочу тільки підкреслити, що одною з основних проблем для дальшої праці, я вважаю неодхідність частішого і тіснішого зв'язку між членами Головного Уряду і нашими Відділами в поодиноких місцевостях, як і більш активної і направду динамічної участи УНСоюзу та всіх його клітин у всіх галузях нашого загального суспільного життя.

Нас усіх попереджено, щоб ми обмежували свої звіти радше до характеристики нашої діяльности. Я не буду забирати Вам більше дорогого часу, бо перед нами ще важливі наради і рішення для добра нашої організації. А на закінчення я хочу ще із щирої душі скласти велику подяку Вам усім, зокрема членам Головного Екзекутивного Комітету, за направду прикладну і подивугідну співпрацю, яка характеризує нашу діяльність у звітовому часі, бо саме ця співпраця у проводі організації є одним з найкращих доказів її живучости та одною з найкращих гарантій її дальшого розвитку. Глибоко вірю у світле майбутнє Українського Народного Союзу, гідне його великого і славного минулого.

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА, ҐЕНОВЕФИ ЖЕРЕБНЯК

To the Members of the Supreme Assembly of the Ukrainian National Association, Incorporated, Convening in Kerhonkson, New York, Monday, May 23, 1955:

It is my pleasure and privilege to present to this Supreme Assembly a report on my activity as your Vice Presidentess during the year of 1954. I shall also endeavor to review, briefly of course, ome of the matters discussed during the Executive Board Meetings and my participation as member of that Board.

In preparation for the 23rd Convention we had two Executive Board Meetings which were devoted in great part to plans for the forthcoming convention. It is the concensus that the convention was well organized and coducted smoothly, however, it is my opinion that some of our convention procedures need modernization and streamlining. I think you will agree that entirely too much valuable time is consumed on the election of convention committees, the distribution of ballots, the disbursement of expenses, to mention just a few of the matters which are necessary for the management of a convention but which, under our present system, are completely outdated and outmoded. This is a project for the Executive Board to undertake prior to the next scheduled convention but I mention it here while the memories of the past session remain fresh in our minds, and with the thought that this Assembly will advance some suggested changes.

During the remainder of the year I attended three scheduled Board Meetings at which time we took under consideration and action the normal business transactions, viz, investments, membership, administrative matter, Soyuzivka, and directives and resolutions voted by the delegates to the 23rd Convention. Our discussions, deliberations and decisions are reflected in the position we continue to occupy as the leading Ukrainian-American organization in existence.

Although our financial status is an integral part of our organization and demands our continual careful study and attention, I think the problem of paramount importance which faces us today is that of our membership. The statistics in our year-end report show the true, cold facts. The number of new members added to our rolls during the year of 1954 is fewer than at any previous year during the 60 year period of our existence. This is an alarming condition and one which we can not allow to continue. This phase of our organization's business should be discused at length by this Assembly during our current meeting and we must find a solution. It might be well to make a study of our branches, one by one, and determine which of our branches have become completely stagnant in their activities and their enrollment of new members. To these branches, particularly their secretaries, we should make individual appeals for renewed interest in organizing members. You all know what it would mean to have each of our 500 branches organize just one new member each month. Our organizational attempts at a group level are serving their purpose but they are not producing new members in the number that we need. We need to deal with individuals, seek new and active secretaries and leaders. With our present rate table, all the types of policies we have to offer, the commissions we pay for new members and the numerous benefits one derives from joining UNA there is no understandable reason why we should find ourselves enrolling new members in such meager numbers.

The operation of Soyuzivka has become a tremendous job and responsibility, particularly for the members of the Executive Board and Main Office. This will be covered in their reports in detail for your information and consideration.

We are all most pleased with the results of the Ukrainian Cultural Courses which were instituted at Soyuzivka during 1954. This project was undertaken in cooperation with the Ukrainian Youth's League of North America and although the first year was a relatively experimental one, it met with great success as evidenced by the enthusiasm of the first year enrollees. As I previously urged, this program should be given every opportunity to develop as it is a highly important one to the Ukrainian National Association as well as to the UYLNA. It needs, however, the support of our UNA branches, particularly the youth branches, who should establish a standing scholarship and send a young, deserving member to attend each year. A student a year would undoubtedly produce a new leader a year for each participating branch.

We will find increased interest and enrollment in the Cultural Courses each season and it becomes our obligation to make this project not only attractive to our youth but of high scholastic, nationalistic and cultural value.

In my many and various meetings with our American born generation we spent considerable time discussing the Cultural, Courses both prior to the inauguration of the Courses and after the completion of the first year. Several of the first year students have expressed a desire to once again attend the Courses but can not do so due to the age limit we have, of necessity, imposed. These people, along with others, have raised the question of the possibility of our offering an advanced coure for the 21-40 year age group. This course would be primarily for working people who are limited to the usual two week vacation and who would be regular full rate guests at Soyuzivka. Although all guests are privileged to sit in on the present Courses, this group is not interested in the elementary a-b-c but desire to add to their present knowledge of Ukrainian history and particularly today's political situation as it applies to the Ukrainians.

This two week course could run during either of the two week periods of the regular course and could consist solely of lectures. A two hour lecture period each day would be adequate and it may even be possible to utilize the same instructors assigned to the regular courses. The advance course would not deal in detail with the language, music and arts but would serve primarily to teach our now older younger generation a little more about contemporary Ukraine, her problems and her politics.

I am well aware of the fact that all this type of information is covered in our publications, Svoboda, The Ukrainian Weekly, Ukrainian Congress Committee Quarterly and Buleetin and others, but how many of us take time to read and absorb this information? I recall very vivdly one of my many discussions with our late beloved Dr. Myshuha when he said "Your generation is willing to learn and is eager for knowledge but it wants to obtain it the easy, painless way." A two week vacation ot Soyouzivka with the opportunity to add to one's knowledge of the land of its forefathers would attract a good number of our second generation members and, at the same time we wuold again be trainin and inspiring leaders.

As has always been my practice I remained in close contact with the various youth leagues and clubs throughout the year and attended their functions whenever time and circumstances permitted.

Mr. Dmytro Szmagala and I were honored guests of UNA Branch 230 of Youngstown, Ohio, when they burned the mortgage on their UNA home. This ceremony was a most sentimental one and I sincerely hope that the pride with which this branch observed this momentous occasion left an indelible impression on the younger generation members who attended. It certainly should have inspired them to active participation in the branch's activities.

Prior to the 23rd Convention, Mr. Szmagala and I called together all the branch officers and delegates from the 28 UNA branches in the State of Ohio. This meeting was very well attended and resulted in a decision to combine our efforts and observe UNA 60th Anniversary with a concert in Cleveland, Ohio. This would eliminate similar observances in cities such as Akron, Lorain, Canton, Youngstown, etc., all of which would have been on a much smaller scale and had less significance.

Mr. Szmagala was the unanimous choice for Chairman of the Anniversary. I, as a Vice Chairman, attended a total of ten meetings, all in Cleveland, to assist in plans for this event. Mr. Halychyn was our guest speaker and although we did not draw a capacity audience we had a good attendance and the program was given excellent coverage by the Cleveland newspapers. The credit for the success of this affair belongs to Mr. Szmagala who carried the bulk of the responsibility and who, as usual, gave unstintedly of his time and efforts.

The 23rd Convention of the Ukrainian National Association accorded me the honor of another term as Vice Presidentess. I reaffirm my pledge to fullfill my duties and obligations and to uphold the principles of this organization.

Genevieve Z. Zerebniak.

(Продовження буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Відзначено 15 роковини смерти ген. В. Сальського.

4 жовтня 1955 року минуло 15 років, як передчасно зійшов у могилу один з наших найбільше заслужених бойових генералів, Генштабу Генерал-Хорунжий Володимир Сальський, кол. командуючий Дієвою Армією і Міністр Військових Справ УНР.

Ці сумні роковини відзначив УНДС у ЗДА Жалібними Сходинами увечорі 8 жотня ц. р. в Укр. Літ.-Мист. Клюбі в Ню Йорку.

Сходини відкрив в імені Головної Управи Полк. А. Валійський, найближчий співробітник Покійного Генерала в останні 4 роки Його життя. Полк. Валійський виголосив також і першу доповідь, подавши біографічні дані й відмітивши великі військові здібності і заслуги Покійного в час визвольної боротьби на Батьківщині, а також на Еміграції аж до останніх днів життя.

У 1920 році Ген. Сальський був на становищі Міністра Військових Справ УНР, а після короткої перерви, вже на еміграції, знову був покликаний на це становище і в цій своїй функції залишився аж до самої своєї смерти. був одним з найближчих співробітників Головного Отамана С. Петлюри, а після Його смерти, — Президента А. Лівицького. Був певен, що рано чи пізно, мусить прийти до збройного конфлікту, в якому з одного боку буде червона Москва, і тому всіма силами намагався захоронити військові кадри. Це Його заслугою по всіх державах Европи повстали „Товариства бувш. Вояків Армії УНР", от як у Франції, Польщі, Румунії, Чехословаччині, Бельгії. Заслугою Ген. Сальського і Президента А. Лівицького було уміщення в польській армії значного числа українських старшин все з тією ж метою збереження кваліфікованих старшинських кадрів для майбутньої української армії.

Сподіванки в необхідність зудару з большевиками дійсно справдилася, але завели щодо очікуваної в цьому зударі ролі найприроднішого "союзника — української військової сили. Покійний Генерал бачив, що українська справа програна, і під тягарем цих переживань заломився на дусі і підупав фізично. До цього ще долучилася батьківська турбота за свого єдиного сина, хорунжого-летуна польської повітряної зброї, про долю якого батькові тоді було невідомо.

Під тягарем цього всього Генерал Сальський передчасно помер дня 4-го жовтня 1940 року у Варшаві, де й був дуже скромно похований, бо такі були тоді часи. Про це пам'ятають всі, особливо ті, що в той час були близько Генерала Сальського . . .

Другу, довшу доповідь на тему „Генерал Сальський і Український Далекий Схід" виголосив ред. Іван Світ, український діяч з Далекого Сходу.

Уряд УНР, перебуваючи на еміграції, тримав зв'язки з усіма осередками української еміграції в цілому світі, тако ж і з українцями на Далекому Сході. Доповідач дуже докладно й цікаво змалював зокрема життя української національної колонії в Харбіні, і ті труднощі, які ставилися нашим провідним людям з боку російських чи проросійських китайських або японських елементів в освідомлюванні з українськими проблемами мірodатних чинників цих двох далекосхідних потуг. Шкода від цього була велика, і то не лише під оглядом політичним взагалі, але й спеціяльно дуже дошкульно відбивалася на провадженні культурного життя нашої колонії в Манджурії, з огляду на відсутність легальних можливостей провадження такої роботи. В додачу до того всього колонія наша понесла ще й тяжкі втрати економічного порядку, позбуваючися в наслідок конфіскації мільйонової вартости майна.

Завдяки зв'язкові з Урядом УНР, труднощі ці ставали відомими в Европі — Парижі і Варшаві. Військовий Міністр Генерал Сальський мав близькі зв'язки з відповідними військовими чинниками Токійського посольства у Варшаві, і завдяки Його інтервенції справи в Харбіні через Токіо полагоджувалися в нашу користь. Мало того: наша колонія в Манджурії через Европу здобувала собі друзів і прихильників наших державницьких аспірацій в цій частині світу. Доповідач мав багато листів від Покійного Генерала Сальського, з яких чимало уціліло й по цей день, але від 1939 року контакт з Европою, в наслідок відомих подій, припинився, а згодом українці на Дал. Сході довідалися й про сумну подію: смерть Генерала Сальського, який свого часу так умів їм допомогти своїми впливами . . . .

У неділю 9 жовтня 1955 р., після Служби Божої в Укр. Правосл. Катедрі св. Володимира у Ню Йорку, о. мітрат Лев Весоловський відправив Панахиду по Покійному Генералові Сальському, а разом і по Членові УНРади, Сотникові Михайлові Олексієву, що три роки тому, 8 жовтня 1952 року, спочив на віки вже тут на американській землі.

На Панахиді були присутні колишні Члени Уряду УНР і багато військовиків, на чолі з Ген. О. Загродським, колишнім Помічником Покійного Генерала В. Сальського.

А. З.

Нюарк, Н. Дж.

Довершення великого чину.

Волею та заходами вірних, декілька років тому прибулих імігрантів, переважно із східних земель України, створено нову парафію Української Православної Церкви у Нюарку, в юрисдикції Архієпископа Мстислава.

За пів року часу, завдяки щирій праці, організованості та терпеливості нової громади, зібрано понад 15 тисяч долярів, придбано та упорядковано власну церкву. День 2-го жовтня ц. р. залишиться довго в пам'яті української спільноти Нюарку, Цього дня Владика Митрополит Іоанн довершив великого чину — посвячення церкви.

Ще задовго до 10-ої години рано зібрались численно парафіяни та гості зустрічати Владику. За 5 хвилин до 10-ої вже були на своїх місцях: церковна процесія, група дітей парафії, в народних строях, групи пластунів і сумівців, колона Юного СУМА, всі в однострoях, під опікою провідників, та представники ОДУМ-у з китицею гарних квітів. О 10 годині задзвонили церковні дзвони і всі рушили на зустріч Владики, церемоніяльно привітали та супроводжували його до церкви. Перед входом церкви зустрів Владику з хлібом та сіллю голова громади полковник Нагнибіда. У церкві Владику зустрів привітом священик о. прот. Ф. Шпаченко.

Розпочалась Служба Божа чином посвячення церкви, довершеним Владикою Іоанном, первоєрархом Української Православної Церкви в ЗДА, який опісля відправив архієрейську Службу Божу в сослуженні священиків: о. прот. Д. Лещишина, секретара консисторії, о. С. Шадинського у Филаделфії, о. прот. М. Могучого з Джерзі Сіті, о. прот. Ф. Шпаченка з Нюарку. Служба Божа супроводжувалась співом парафіяльного хору під орудою дириґента С. Вожаківського. Після євангелії Владика виголосив проповідь та закликав усіх до віри, любови та єднання.

По відправі Служби Божої о. прот. Ф. Шпаченко запросив всіх присутніх на святочний обід, що його приготовило сестрицтво парафії та в якому взяло участь понад триста осіб. Були гості з Трентону на чолі з о. прот. М. Лящуком, з Пасайку на чолі з о. прот. М. Мостицьким, Джерзі Сіті на чолі з о. прот. М. Могучим, Ню Йорку з о. мітрат. Л. Веселовським. Були теж на обіді представники місцевих організацій: Пласту, СУМА, СВУ, ООЧСУ, „Самопомочі". Між гістьми були: настоятель Єпископальної церкви св. Андрея в Нюарку о. Вайлер, адвокат та правний дорадник громади І. Романишин і багато інших громадян з Нюарку та околиць.

Після обіду голова парафії п. І. Нагнибіда зачитав змістовне звернення до присутніх та закликав до складання пожертв на сплату заборгованости. За 20 хвилин присутні на обіді склали понад 1600 долярів. Після збірки промовляли отці та гості, підкреслюючи вагу церкви і її досягнення та завдання. Виступи духовників завершив Владика Іоанн, згадкою про історію Української Православної Церкви в ЗДА. Від проводу Пласту привітав присутніх д-р Т. Крупа, підкреслюючи величезну вагу виховання дітей в християнському та національному дусі. Від організації СВУ промовляв інж. Ярко, підкреслюючи урочистість і вагу довершення чину посвячення храму, як символу нашої духової сили та ідеї, започаткованої 1000 років тому на Україні.

По закінченні виступів розпочалась мистецька частина програми, організована місцевими силами парафії. Відкрито її дитячою деклямацією: „Великий день" присвяченою М. Щербаком посвяченню церкви св. Тройці в Нюарку, та іншими груповими деклямаціями під керуванням пані М. Вожаківської. Далі виступи: Ніни Сиволоп — сольо сопрано, Лариса Линник — в'язанка українських пісень на акордіоні, Раїса Дідова — сольо-сопрано, Рафаїл Венке — сольо скрипка, Ольга Степанюк — сольо, Юрій Ковінько — сольо-тенор. Солістам акомпаніювали: Тамара Шаповал і С. Вожаківський.

По вичерпанні програми от. прот. Ф. Шпаченко подякував всім, що звеличали свято, а Владика Іоанн прочитав на закінчення свята молитву.

Я.

Дітройт, Міш.

Культурні Сходини.

Заходом Злучених Українських Жіночих Організацій Дітройту і Околиці відбулися дня 16 жовтня ц. р. Культурні Сходини, з нагоди появи книжки „Українське Жіноцтво Дітройту". Імпреза відбулася в залі парафіяльної школи. Присутних було понад 160 осіб, хоч цього дня падав зливний дощ. Столи були гарно застелені і прибрані цвітами. Між визначними гістьми були редакторка п. Лідія Бурачинська, радна міста п. Маруся Бек, д-р Софія Парфанович та голова літературно-мистецького Клюбу п. Михайло Важанський. Голова п. Ірена Козаченко відкрила Сходини, представила визначних гостей і Злучений Комітет та передала провід заступниці п. Катерині Хом'як. Вона з'ясувала цілі видання 35-літньої історії зорганізованого українського жіноцтва Дітройту й околиці і потому попросила до слова редакторку п. Лідію Бурачинську. Пані Л. Бурачинська поділилася з нами своїми думками про хід редаґування нашої книжки. Праця була тяжка, але в міру того, як надходили матеріяли і вона пізнавала працю жіноцтва Дітройту, вона вирішила докласти всіх своїх зусиль, щоб книжка вийшла як найкраще.

Другою бесідницею була радна п. Маруся Бек, яка дуже красномовно говорила про зорганізоване жіноцтво, порівнювала його з різнокольоровими квітами та закликала далі працювати для добра українського народу. З черги прийшов до слова п. М. Важанський, який у своїй гарній промові вказав на творчі сили й ініціятиву жінок з княжих, козацьких, визвольних і найнавіших часів. Він сказав, що і на Американській Землі, жінка українка зберегла любов до свого народу, та щедрими датками допомагала своїй батьківщині. Д-р Парфанович з'ясувала ролю української жінки в суспільній праці, та закликала жіноцтво приєднувати молодь у свої ряди. Покликані до слова були ще панове: Михайло Чемний, Микола Шустакевич й Іван Атаманець. Всі вони поділилися своїми спомином про спільну працю з українським жіноцтвом Дітройту. П. К. Хом'як покликала до слова одну з піонерок мистецького руху п. Стефанію Цимбаліст, яка в кількох словах оповіла, якою цінною була і є для неї українська пісня. Через неї вона полюбила Україну, якої не бачила, бо виїхала малою дитиною зі своїми батьками до Америки. В дальшому п. Хом'як відчитала список жінок, які брали участь в мистецькому житті Дітройту. Д-р О. Марітчак, редактор української сторінки в „Сітізені", зложив від себе привіт та закликав жіноцтво, щоб складали грошові датки на побільшення українського відділу в бібліотеці Гемтремку.

Друга заступниця Комітету п. Марія Квітковська подякувала всім тим, хто співпрацював зі Злученим Комітетом, авторам книжки й особливо редакторці п. Лідії Бурачинській, яка безкорисно посвятила свій дорогий час на редаґування книжки.

На заклик п. К. Хом'як зложили Український Жіночий Клюб в Дірборн $25, Український Демократичний Жіночий Клюб $50 на закупно книжок, що будуть розіслані до всіх бібліотек в Дітройті, п. Іван Атаманець $10, п. Стефанія Цимбаліст $5, п. Анастазія Дем'ян $5,, п. Марія Сена з Лос Анджелос $2 разом з привітом, давніше зложило даток Сестрицтво при церкві св. Покрови $10. По офіційній частині відбулась оживлена гутірка при каві і перекусці.

Ст. Заплітна.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Канаді

З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ В ГАМІЛТОНІ

8-го, 9-го і 10-го жовтня в місті Гамільтон, Онтаріо, відбувся річний З'їзд Союзу Українців Самостійників Східньої Канади. У той самий час відбулися також сесії складових організацій Союзу, а саме товариства Українських Самостійників, Союзу Українок Канади і молодечого відділу. В неділю 9-го жовтня відбулося пленарне засідання СУС під головуванням пана Кота і адвоката Гуменюка.

25-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ КООП. „КАЛИНА" В ВІННІПЕҐУ

В вересні в Вінніпеґу відбулися 25-ти річні збори кооперативи „Калина". Між присутніми були чотири основоположники цієї видавничої кооперативи, яку заснували колишні українські вояки, члени Української Стрілецької Громади в Канаді. Керівником і головою кооперативи є інженер Топольницький. Метою кооперативи, яка нараховує тепер 328 членів - пайовиків було поширювати серед українців вартісну літературу, і нині „Калина" є одною з найбільш відомих українських книгарень в країнах вільного світу.

Ювілейними зборами кооперативи керував пан Тарновецький, а секретарював п. Семака. На поточний рік переобрано дирекцію з попереднього року, а саме: головою став інж. Топольницький, його заступником п. Тарновецький, секретарем п. Корнило, скарбником п. Кобзор, а членами управи — п. Мантина.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КАНАДІЙСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ У ВІННІПЕҐУ

Від 23 до 30 жовтня святкував 10-річчя свого існування Союз Українських Канадійських Ветеранів, Відділ ч. 141, у Вінніпеґу.

Цей Відділ одержав свій чартер 23 жовтня 1945 р. За десять років своєї праці він має нині 780 членів і під цим оглядом зайняв перше місце перед всіми іншими Відділами.

В широко закросній праці, в якій допомагає своїм членам находити відповідну працю, мешкання та полагоджувати заходи про матеріяльне забезпечення, він займається також ширенням між своїм членством різного роду спорту і провадить вишкіл відділу кадетів-летунів.

Союз Українських Канадійських Ветеранів є складовою організацією КУК і багато причинився до успіхів в його праці.

В Австралії

РАДА ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

У Мелборні — осідку СУОА відбулася нещодавно конференція представників українських молодечих організацій при участі: Пласту, СУМ-у, студентства і Українського Спортового Клюбу, Представники ОДУМ-у не прибули.

Ред. І. Дурбак в короткій доповіді про потребу і завдання Ради організацій української молоді в Австралії (РОУМА) підкреслив необхідність об'єднання всіх наших молодечих організацій для спільних імпрез, акцій та пропаґанди української справи в Австралії.

В зв'язку з Олімпіядою, яка відбудеться саме в Мелборні 1956 р., РОУМА повинна зорганізувати всеавстралійський здвиг української молоді, що має складатись з двох частин: спортової і мистецької. Після дискусії обрано управу РОУМА, до якої увійшли: інж. С. Місько — голова, ред. І. Дурбак — секретар для українських справ, Неван Грушецький — секретар для австралійських справ. Крім того до управи входять представники від Пласту, СУМ-у, студентів і Українського Спортового Клюбу в Мелборні. Є місце і для представника ОДУМ.

В Бельгії

ВЛАДИКА КИР МАКСИМ В БЕЛЬГІЇ

В вересні ц. р. українську громаду в Бельгії відвідав колишній загальнолюблений душпастир парохії Лювену, а тепер єпископ - коадютор українського катол. екзарха в Вінніпеґу Преосвященний Кир Максим Германюк. Українське громадянство з радістю привітало такого почесного гостя, влаштовуючи для нього в кожному місті, куди він заїжджав, гостинне прийняття та влаштовуючи для нього концерти.

ВИСОКОШКІЛЬНИЙ КУРС УКРАЇНОЗНАВСТВА В БЕЛЬГІЇ

Від 2-го до 9-го вересня 1955 р. відбувся в Лювені Четвертий Літній Курс Українознавства, організований ЦЕСУС-ом і Українським Вільним Університетом, який наукове керівництво доручив проф. д-рові О. Кульчицькому.

Ряд студійних керівників і запрошених доповідачів з академічного середовища розглядали основну тему („Проблема нації в обличчі сучасного світу") в п'ятьох аспектах: соціо-психічно - філософічному (студійний керівник проф. О. Кульчицький), економічному (студ. керівник проф. Студинський), правнополітичному (проф. Ребет), літературно - культурному (проф. Глобенко), історичному (проф. О. Шульгин).

В рамах розгляду основної теми в згаданих аспектах відбулися доповіді про націю з точки зору християнської філософії і соціології (о. Діонізій Кульчицький), про марксистський підхід до проблеми нації в теорії і практиці (ред. І. Майстренко), про персоналістичну концепцію нації (п. Митрович), про економічний комплекс Чорного моря (мґр. Коваль), про літературну групу „Вістника" (п-на М. Калитовська), про міжнародну організацію діляної праці (п. Олшинко), про проблему національних меншин в державі (д-р Маркусь), про проблему понаднаціональних з'єдинань (інж. Маслій), про націоналістичну ідеологію Д. Донцова (д-р Васькович), Сціборського і Вассияна (інж. Жуковський), В. Липинського (д-р Вілас), про динаміку нації в збройних починах (інж. В. Михальчук), про концепцію нації з совєтській дійсності (п. О. Зінкевич).

Учасників Курсу було 46.

Шотляндська Ліґа Европейської Свободи проти братання з Совєтами

В західньому світі, а зокрема в Західній Европі, широко прийнялась, особливо в останньому часі, мода т. зв. співіснування — коегзистенції, яку вміло прищепили московські комуністи.

Захід, з усіх сил, хоче доказати Москві, як дуже залежить йому на співіснуванні із Москвою. Тому саме західня преса, при кожній нагоді, на головних сторінках, впершу чергу, із патосом описує бенкети в Москві, на Кремлі, усміхи та одежу московських вожаків і інші московські „особливості" — насилу, при тому, старається не помічати зубів і кігтів московського імперіялізму. Всі вістки, що свідчать про те, що Москва від сторіч незмінна, що Москва — Москвою (шпигунські афери, поворот німецьких, французьких і інших каторжан та їхні звідомлення про жах концентраційних московських таборів, про боротьбу поневолених народів) спихається, немов соромлячись, на бічні — задні сторінки.

Велика Британія пішла, у своїх жестах во ім'я цього злощасного співіснування, так далеко, що офіційно запрошено та складено плян відвідин Булґаніна та Хрущова у Великій Британії. Британська публічна опінія, приспана та запаморочена „духом Женеви", прийняла вістку про відвідини Булґаніна та Хрущова з байдужим спокоєм; дехто (найбільш запаморочені!) з захопленням. Ні слова протесту!

В тій ситуації, небуденної ваги набирає мужній і шляхетний протест Шотляндської Ліґи Европейської Свободи проти офіційного запрошення Булґаніна та Хрущова до Великої Британії. Президентом ШЛЕС є лорд Айронсайд — польовий маршал, головою п. Джон Ф. Стюарт — відомий приятель українців.

Протестне письмо ШЛЕС переслано на руки прем'єра Вел. Британії.

В протесті, між іншим вказується, хто це такі Булґанін та Хрущов.

Булґанін — комуніст. У 1918 р. вступив на службу Чека і від тоді вславився великою жорстокістю. Всюди, в кожній ділянці державного життя, де треба було твердої руки, його покликають на становище. Розстріли, заслання і тюрми — це двигуни його кар'єри.

Хрущов — визначний комуніст, що своєю жорстокістю придбав собі ім'я ката України. Він саме був на керівному становищі в Компартії, коли Москва голодом виморлувала більше як шість мільйонів українців, в 1933 р. Це за його панування в Україні, говориться в протесті, тільки в одному місті Вінниці, помордовано і тишком загребано понад 12,000 українців — жінок та мужчин. А скільки Вінниць в Україні?

В протесті вказується, що жорстокі переслідування (терор, тортури, заслання й розстріли), які були ознакою володіння Хрущова в Україні, не припинились і постійно продовжуються в теперішніх днях.

На підтвердження фактів, про які згадується в протесті, до протесту долучено дві брошури: „Мучена, але нескорена Україна", — про те, як Москва пляново винищувала українців голодом та „Злочин Москви у Вінниці" — матеріяли про розкриття могил жертв московського терору в Вінниці.

Копію протесту, разом із спеціяльним апелем, переслано до всіх керманичів Християнських Церков Британської Спільноти Народів. В апелі, закликається всі церкви солідаризуватися з протестом проти запрошення у відвідини до Вел. Британії тих, що найбільше причинились до переслідування Христової Церкви та постійно, саме тепер її найбільше переслідують. Закликається стати в обороні переслідуваних в ім'я засад, що їх голосив Христос.

Протест та апель вже викликали належний, позитивний відгук серед церковних кругів у Шотляндії. Є всі причини твердити, що такий же відгук цей апель та протест ШЛЕС викличуть і в других країнах Британської Спільноти Народів.

В. Ш.

Членство в Українському Народному Союзі — це наш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

З Листів до Редакції

У СПРАВІ УКРАЇНСЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ ЗІ СТАЦІЇ WHOM

ВШ. п. Редакторе:

Ми були б дуже вдячні за Вашу співпрацю, коли б Ви звернули увагу своїх читачів на таку інформацію щодо української радіопрограми на стації WHOM.

В четвер 27 жовтня ц. р. ми припинили українську програму, яку раніше передавано через WHOM. Плянуємо тепер нову українську програму, яку будемо надавати щоденно від понеділка до п'ятниці від 2.30—3 год. попол. А по неділях від 7 до 8 ранку. Впродовж минулого тижня ми переговорювали з різними людьми, щоб вибрати для ведення програми найбільш кваліфіковану особу, на яку погодяться численні американці українського роду, що живуть у цьому обширі. Думаємо, що зможемо в найближчих кількох днях прийняти рішення, коли тільки буде вибрана найбільш кваліфікована людина. Постараємось проголосити відновлення нашої української програми на сторінках Вашого часопису.

Запевняючи Вас, що це наше щире бажання — дати нашим численним українсько - американським приятелям програму високої якости, залишаємось з правдивою пошаною,

Чарлз Балтін, віце-президент радіостації WHOM.

У СПРАВІ ПОДЯК ЛІКАРЯМ

ВШ. п. Редакторе:

Час-від-часу появляються у „Свободі" (як і в поодиноких інших українських часописах) порядком платних оголошень подяки пацієнтів лікарям за лікування, вилікування та подібні лікарські прислуги. Ми цілком розуміємо наших пацієнтів, які бажали б у той спосіб висловити прилюдно свою вдячність за уважливе відношення до них наших лікарів. Можливо, що деякі з тих вдячних пацієнтів роблять це в шляхетному переконанні, що цим вони і зі свого боку можуть прислужитися лікареві. Тим часом справа мається часто навпаки і така висловлена в добрій вірі та з шляхетних мотивів подяка ставить лікаря в досить клопітливе положення в обличчі добрих американських лікарських звичаїв, як і постанов статутів і законів професійних лікарських товариств, що виключають газетну рекляму лікарських послуг.

Звичайно, лікарі не відповідають за газетні об'яви приватних громадян і їх пацієнтів, але в основі це справи не змінює і, як згадано, ставить або може поставити лікаря в незручне положення перед іншими його колеґами чи перед професійними товариствами.

Ми здаємо собі теж справу з того, що газета з різних мотивів не може відмовляти громадян від проголошування таких подяк. Але, чи не можна б цю справу унормувати так, щоб — коли вже хтось з пацієнтів хоче виявити свою окрему вдячність чи подяку лікареві — складати через газету, замість таких публічних подяк, добровільні пожертви на корисні гуманітарні цілі і тоді імена таких жертводавців окремо проголошувати? Тоді і для народної справи буде користь, а лікар, прочитавши ім'я свого пацієнта між жертводавцями, знатиме про його вдячність і без проголошення імени самого лікаря.

З пошаною до Вас,

Українське Лікарське товариство.

Ню Йорк, листопад 1955.

● Хоч в останніх роках вибудовано багато нових домів, ще й досі мільйон новозаснованих родин живе разом із своїми батьками. Десять років тому коло чотирьох мільйонів нових родин жило разом з батьками.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 21.

М. Чупка (в річницю смерти свого мужа Степана), Томастон	$10.00	І. Говенчук, Понтіяк	2.00
Відд. 221 УНС в Шикаго	10.00	І. Дережицький, Гартфорд	2.00
Українозн. Школа в Парафії св. о. Николая, Шикаго	10.00	І. Шеремета, Вотервліт	2.00
Ф. Галя, Кенора	5.00	Ф. Журахівський, Морісвіл	2.00
М. Н., Альпін	5.00	М. Прус, С. Атл.	2.00
М. Кисіль, Джемейка	5.00	І. Устіяновський, Гарвей	2.00
Л. Пісецька, Балтімор	5.00	І. Андрусік, Людлов	2.00
Д-р Е. Клюфас, Повтакет	5.00	В. Якима, Клівленд	2.00
Д-р Р. Сочинський, Бруклин	5.00	М. Флис, Повтакет	2.00
Інж. О. Клюфас, Ню Йорк	5.00	А. Білоус, Дітройт	2.00
С. Мацькевич, Шикаго	5.00	І. Петручок, Ст. Пол	2.00
Л. Ясінчук, Ню Йорк	5.00	О. Решетило, Ліма	2.00
М. Скремета, Торонто	5.00	Н. Никифорук, Міннеап.	2.00
І. Сточанський, Бредфорд	5.00	Б. Роздільський, Монтреал	2.00
Д-р Р. Осінчук, Ню Йорк	5.00	П. Мілко, Шикаго	2.00
С. Білинський, Чарлсвуд	4.00	С. Гулік, Нюарк	2.00
В. Бабій, Бріджпорт	3.00	В. Бойко, Боффало	2.00
Я. Попель, Клівленд	3.00	М. Демчина, Маямі	2.00
С. Лучишин, Філа.	3.00	Д-р В. Панчук, Ню Йорк	2.00
І. Заворський, Аллентавн	3.00	М. Бохонок, Береа	2.00
В. М. Топольницький, Ютика	3.00	А. Барна, Медфорд	2.00
С. Подольський, Асторія	3.00	І. Барабаш, Шикаго	2.00
П. Місьонг, Дітройт	3.00	М. Кордуба, Клівленд	2.00
Д. Геча, Плейнфілд	3.00	Л. Макаренко, Філа.	2.00
В. Гронь, Ню Брансвік	3.00	Д. Рубаха, Гемтремк	2.00
Шарий-Гурко, Луїсвіл	3.00	О. Притуляк, Монтреал	2.00
Д. Дранка, Боффало	3.00	С. Мудрик, Монтреал	2.00
В. Печенюк, Кентон	3.00	М. Трутко, І. Шикаго	1.00
Л. Шишка, Росемонт	2.50	О. Німилович, Клівленд	1.00
М. Данко, Байон	2.50	С. Нападієвич, Нюарк	1.00
Д-р В. Ленець, Покіпсі	2.00	В. Сімянцев „	1.00
А. Забігайло, Ню Йорк	2.00	В. Ракочий, Аллентавн	1.00
М. Яремко, Геленвіл	2.00	В. Багрій, Клівленд	1.00
Д. Лукинчук, Вунсакет	2.00	С. Слота, Албукверке	1.00
Н. Мазяр, Пасейк	2.00	о. А. Мельник, Філа.	1.00
Ю. Кравець, Сиракюз	2.00	Я. Панчук, Ню Йорк	1.00
Г. Базар, „	2.00	Д. Греб, Піттсбурґ	1.00
В. Шиш, Люзерне	2.00	В. Лагодюк, Н. Шикаго	1.00
А. Цігікало, Перу	2.00	М. Савицька, Торонто	1.00
Я. Капій, Гартфорд	2.00	Д-р А. Слиж, Ню Йорк	1.00
Я. Панчишин, Рачестер	2.00	В. Горний, Маратон	1.00
М. Парасюк, Рачестер	2.00	А. Фіцич, Торонто	1.00
А. Школьний, Боффало	2.00	Б. Славутич, Монтерей	1.00
О. Осадца, Боффало	2.00	А. Долотаренко, Амстердам	1.00
Д. Дидик, Джерзі Сіті	2.00		

Разом $ 236.00
Раніше проголошено $4,250.15
Разом $4.486.15

ВІСТІ З УКРАЇНИ

НАФТА НА ПОЛТАВЩИНІ

У Роменському районі на Полтавщині нафту знайдено ще перед війною. Як подає „Радянська Україна" з 23 вересня, наприкінці серпня ц. р. багаті нафтові поклади знайдено також у Прилуцькому та Миргородському районах. Біля залізничої станції Гоголеве, де вантажать видобуту нафту в поїзди, побудовано нове робітниче селище. Фахівців-нафтовиків для цього нафтового району змобілізовано з Дрогобича, а також стягнено з Баку на Кавказі. Робітників вербують з місцевого сільського населення. — Плянується в скорому часі побудувати газопровід Гоголеве-Полтава і Гоголеве-Миргород-Ромодан-Лубні, щоб дати промисловості Полтавщини дешевше паливо.

ПРО СЕЛО ІВАНА ФРАНКА

Як подає „Радянська Україна", у Львові знайдено неопубліковану досі статтю Івана Франка про положення його односельчан — мешканців села Нагуєвичі, на Дрогобиччині. В Нагуєвичах, які недавно перезвано на село імени Івана Франка, функціонує десятирічка, поліклініка, аптека, є, звичайно, клюб і колгосп, також імени Івана Франка, до якого позаганяли односельчан великого українського письменника.

АКАДЕМІК ОЛЕКСАНДЕР ПАЛЛАДІН

У вересні місяці широко відзначали в Києві 70-річчя з дня народження О. В. Палладіна, президента Академії Наук УССР. Палладін здобув собі ім'я в науковому світі досліджениям біохемічних властивостей мозку і нервової системи: крім того, він займається проблемами вітамінології, в якій створив синтетичний препарат вітаміни „К" — вікасол, що його вживають під час хірургічних операцій, щоб запобігти кровотечі. О. Палладін є дійсним членом Академії Наук Росії, Білоруси, Польщі й Мадярщини. Використовуючи ім'я Палладіна, большевики часто висилають його за кордон на всілякі „мирові конференції" як „борця за мир".

Спорт

НОВИЙ СЕЗОН УСК „СІЧ" ЕЛИЗАБЕТ

Футболісти елизабетської „Січі" після повакаційних невдач у гостинному Рачестері (УАСТ — „Січ" 3:0) та такої ж заслуженої поразки від „Тризуба" у Филаделфії, започаткували новий сезон Ліґи Стейту Ню Джерзі трьома перемогами. Поодинокі висліди:

„Січ" — Авр Ну 11:0,
Карні Юнайтед — „Січ" 1:2,
„Січ" — Петерсон Доверс 4:2,

вивели „Юкренієнс" (так називають „Січ" у Ліґі та англомовній пресі) на перше місце в показнику Ліґи.

Першу виграну добули Січовики „спацером" у дуже слабих у цьому році французів, що грали ці змагання в дев'ятку. В зустрічі зі шкотами в Карні прийшлось нашим з великими трудами надробляти дефіцит першої півгри, коли господарі вели 1:0. Стрільцем обидвох воріт „Січі" був Ю. Голюка.

Петерсон Доверс, кількакротний першун Нац. Ліґи Ню Йорку та завжди грізний суперник УСК-у Ню Йорк, теж перший змусив Гевка на воротах „Січі" капітулювати. І знову друга півгра приносить тяжко запрацьовану перемогу нашим, коли гарні акції нападу увінчалися врешті чотирьома воротами в дев'яти хвилинах. На десять хвилин перед кінцем Доверс стріляють другі і останні ворота цих змагань. Ворота для Січі добули: Вітюк 3, Джімі 1.

Футболісти „Січі" почали сезон у такому складі: Гевко, О. Голюка, Дютак, Панкевич, Ляцко, Клоків, Сохан, Понось Вітюк, Ю. Голюка, Федишин, Джімі, Олійник.

Загальні Збори УСК „Січ" Елизабет, які відбулися в неділю 23 жовтня, поробили підсумки дотеперішньої праці Товариства, та вибрали нову Управу на п'тий рік його діяльности. Присявні члени висловили признання уступаючій Управі за її віддану працю, вислухавши її звітів та безуспішно намагались перевибрати ці самі особи до нової Управи. Так відмовилась більшість уступаючої Управи від постів у новій Управі на наступний рік, маючи на це виправдання різними перешкодами, та обіцюючи поміч новим референтам. Вкінці, після настирливих прохань членів, піддались цим намовам наступні члени, вибрані до Управи одноголосно: П. Пілат — голова, С. Магомет — містоголова, І. Гриб — секретар, І. Іваник — скарбник, І. Папінко та І. Полянський — господарі, Р. Сторожитник — ланковий футболу (менаджер), К. Гевко — організаційний реф., С. Дютак і М. Вітюк — члени. В. Федчишин — почесний голова, В. Квас — почесний член. До Контрольної Комісії ввійшли: ред. Я. Заремба, І. Солтівський та М. Слободян і до Товариського Суду: І. Боднар, В. Бойчук і В. Коваль.

Нова Управа вже приступила до праці, користуючись допомогою і порадами бувших членів Управи (ред. Я. Зарембп, В. Кваса, М. Пінковського і В. Коваля), та піддержкою цілої взірцевої громади Елизабету, яка завжди виявляє стільки зрозуміння і посвяти для молоді та спорту.

В. С.

Щоденник - Діярій з матеріялами за 50 літ

З Женеви надійшла вістка, що старий еміґрант з Великої України Євген Бачинський, передав на переховання до одної швайцарської архівної комори, свій щоденник - діярій за 50 літ (від 1900—1950).

Цей щоденник писаний рукою в одному примірникові. До нього долучені різні оригінальні листи, друки, фотознимки, копії листування, вирізки з газет і т. д.

Щоденник охоплює життя та діяльність українських та чужинецьких осіб й організацій, пов'язаних з українськими справами, подіями на Україні та відношення чужинців до нашої визвольної діяльности.

У щоденнику використані архівні матеріяли з багатьох колишніх товариств та установ, напр. „Економічної місії" П. Чижевського, „Українсько-Швайцарської Економ. Фінансової Комори", Експозитури „Союза Визволення України" в Лозані, редакції й пресового бюра „Україна" і „Ревю Українієн" в Лозані, „Української Громади" в Парижі, „Української друкарні" в Женеві, „Українського Комітету", „Української Дипломатичної Місії" в Женеві", „Українського Червоного Хреста", різних газет і журналів і т. д.

Про цінність цієї праці свідчить хоч би зміст річника за 1915 рік. Він має 440 сторінок газетного формату. Описано 111 подій. Подано цікаві дані про 433 особи (126 українців і 307 чужинців). Долучено 451 документів з того 348 вирізок з газет.

Зі всіх річників пороблено докладний зміст, з поданням прізвищ, назв установ, товариств тощо.

Цей зміст відбитий в трьох примірниках і переховується в 3 осередках: Франції, Німеччині і ЗДА.

Ці величезні архівні матеріяли, згідно з бажанням Є. Бачинського, не мають бути оголошені протягом 30 літ. Після того часу ввесь матеріял буде переданий до Національного Державного Архіву України. За це Швайцарська Архівна Комора має дістати ті матеріяли, які будуть існувати на Україні й відноситися до Швайцарії. Це буде предметом майбутніх переговорів.

Догляд за збереження й існування цього щоденника передасть Є. Бачинський одній науковій українській інституції, на підставі умови.

П. О.

Короткі Вісті

● **Президент Айзенгавер** погодився на те, щоб проводи Цивільної Оборони широко інформували населення цієї країни про значення й техніку протилетунської оборони.

● **У Лондоні** відбулося щорічне традиційне свято на честь полеглих у двох світових війнах. Королева Єлисавета II, князь Единбурґу, князь Главчестер, прем'єр Іден, лідер опозиції Клемент Етлі й лідер ліберальної партії Дейвіс склали вінки на символічній могилі Невідомого Вояка у Вайтголлі. З балькону придивлялись церемонії королева вдова Єлисавета, княжна Марґарита й інші члени королівської родини. Присутні стояли у 2-хвилинній мовчанці, парадна чета віддала військові почести перед могилою.

● **Совєти** вперше від 1939 р., себто відколи опанували Балтійське море, запропонували Північній Ірляндії і Шотляндії лососі за трохи нижчу ціну, як її платять за цю рибу в Бельгії. Совєти привезли до столиці Північної Ірляндії Белфасту 500 тони лососини поганенького сорту. Покищо ірляндці та англійці закупили тільки малу кількість, на пробу. Все ж поява нового суперника у міжнародній торгівлі рибою обнизить її ринкову ціну.

● **Антуан Піне**, французький міністер закордонних справ, нині делеґат Франції на Женевській конференції, найбільше обурюється тактикою Молотова і найбільше з усіх учасників конференції не любить його. Пояснюють це тим, що Піне — з професії господарник не переносить крутійства і нечесної гри. Піне гостро накинувся на Молотова, коли він „поручав" Заходові прийняти для Німеччини виборчу систему „одного списку" і просто сказав Молотову, що ціллю Совєтів є не „співіснування", а опанування комунізмом цілого світу, із скомунізуванням Німеччини, як першою стадією до цієї цілі.

Труман вірить в демократичну єдність і перемогу в 1956 році

Ню Орлінс, Луїзіяна. — Бувший президент Геррі С. Труман промовляв на зборах Крайової Федерації Братства Темпель 1 заявив, що він твердо вірить в те, що при найближчих виборах в 1956 році південні демократи об'єднаються з більшістю Демократичної партії і внаслідок цього переможуть кожного кандидата, якого виставлять республіканці. „Я не боюся жадного республіканського кандидата, казав Труман, хоч би ним не знати хто був". В справі закордонної політики сказав Труман таке: „Наше змагання за мир у світі не легке. Ми не можемо покинути нашу оборону в тій глупій надії, що, роззброївши себе, це саме зроблять і комуністичні держави. Ми не можемо здобути прихильности комуністів тим, що пожертвуємо їхній жорстокості волю інших вільних народів". Труман казав, що „мусимо вірити в Бога" і в те, що Бог є не тільки для нас, але для всіх людей. Коли так буде то прийде час, коли „людський дух звільниться з усіх форм тиранії".

Гувер не вірить, що Совєти змагають до тривкого миру

Ню Йорк, Н. Й. — Бувший президент ЗДА Герберт Гувер заявив на телевізії, що він не вірить совєтським заявам про тривкий мир у світі. „Ми можемо бути свідками подібного феномену, який ми бачили тоді, коли Сталін прийшов до влади. Він потребував часу на розбудову промислу і своїх армій і тому він був тоді найбільш миролюбною людиною в світі: підписав пакт Келлоґа і заключив мир з усіма своїми сусідами. Але в 1939 році він порушив усі ці договори". Те саме, на думку Гувера, роблять і теперішні кремлівські диктатори, бо потребують часу на консолідацію новозавойованих теренів і мають клопіт з голодним своїм населенням. Та хоч Гувер не вірить Совєтам, то все ж таки сподівається, що з Женеви може прийти зменшення зброєнь у світі.

Стипендії в каледжах для майбутніх морських старшин

Молоді люди у віці 17-21 року, американські громадяни, що закінчили „гай-скул", можуть до 19 листопада подавати заяви про бажання вчитися в каледжі на їх вибір, з тим, щоб по закінченні його стати морським старшиною. Всі кандидати мають перейти спеціяльну фізичну перевірку і з їх числа будуть відібрані 1,800 осіб, яким уряд даватиме фінансову допомогу під час навчання в каледжі. Поруч із звичайним курсом каледжу, вони проходитимуть курс мореплавства, під час літніх ферій й плаватимуть на воєнних кораблях, по закінченні курсу дістануть річну платню в сумі 600 долярів. В ранзі мічманів вони зможуть продовжувати кар'єру морського старшини. Заяви подавати на спеціяльних блянкетах до 19 листопада на адреси: місцева Navy Recruiting Station, або поштою: Chief of Naval Personnel, Washington 25, D. C.

Міні проєктує політику об'єднаної робітничої організації

Вашинґтон. — Голова Американської Федерації Праці і майбутній голова цієї робітничої організації після об'єднання з Конґресом Індустрійних Організацій, — Джордж Міні заявив, що він „вживатиме кожної законно доступної методи, щоб мати вплив на праці в Конґресі і на вислід найближчих виборів". Міні промовляв на відкритті люксусового будинку, призначеного на головні бюра Міжнародного Братства Шоферів, АФП і сказав, що робітництво зацікавлене законопроєктами про побудову шляхів, допомогу шкільництву і будову дешевих мешкань для широких верств населення. „Світ праці, казав Міні, спостерігатиме, як окремі члени Конґресу ставитимуться до цих законопроєктів, і на цій основі підтримуватиме їх під час виборів", не дивлячися на їхню партійну приналежність. „Нова робітнича організація, казав Міні, підтримуватиме ліберальних і поступових кандидатів з обох партій, вона повідомить своїх членів про політичне минуле всіх кандидатів, і закликатиме всіх людей до реєстрації та до голосування". Міні казав, що тепер полем бою робітництва за свої права не є фабрика, тільки залі Конґресу та стейтових леґіслятур.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ Відд. 182 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го листопада, о год. 2-ій попол., в Парафіяльній залі, 45-47 Говп Евеню, Пассайк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки тому, що зближається кінець року і щоби не переносити довгу на другий рік. — Уряд.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. Дм. Вітовського Відд. 375, повідомляє, що місячні збори відбудуться в другу неділю, листопада це є 13-го, о год. 12-2 в Клюбі Горожан при 847 N. Franklin St. Тому, що зближається кінець року, проситься всіх членів вирівняти хочби найменшу залеглість. — В. Василик, голова; О. Бережанський, кас.; Є. Грималяк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Рож. Пресв. Богородиці Відділ 36 повідомляє своїх членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-по листопада, о год. 4:30 попол., в церковній залі Просимо прийти бо є важні справи до полагодження і також вибір кандидатів на уряд 1956 р. і просимо привести нових членів до нашого Відділу. — Ева Герула, предс.; М. Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Т-ва „Єдність" Відд. 163, відбудуться в неділю, 13-го листопаду в Домі Горожан, 847 N. Franklin St., о 1-ій год. попол. Проситься всіх членів бути на означений час. — М. Лещак, предс.; І. Потучко, фін. секр.; С. Филик, рек. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во Над Збруча Відд. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го листопада, о 2-ій год. попол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакаванна Евеню. Пригадується членам, які спізняються з плаченням вкладок вплачувати на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ПОНҐСТАВН, О. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 230, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори згаданого Відділу відбудуться в неділю, 13-го листопада, о год. 2:30 попол., в своїй залі, 914 Франклін Евеню. Проситься всіх членів прийти на ті збори, де буде звіт приходів і розходів нашого Т-ва. Ваша присутність конечна. — І. Павловський, секр.

ПАЛЬМЕРТОН, ПА. — Б-во св. о. Николая, Відд. 369 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 13-го листопада, о год. 4-ій попол., в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти свої вкладки. — Управа.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Повідомляється членів Б-ва св. Петра і Павла Відд. 220, що збірка місячних вкладок відбудеться в суботу, 12-го листопада, о год. 7:30 веч., в малій параф. залі, 1952 Савт Полайна вул., Проситься всіх членів вирівняти свої вкладки, бо з кінцем цього місяця замикається річні обрахунки відділових книжок, тому старайтеся щоби кожний член мав всі членські вкладки виповнені і не переносити на слідуючий рік. Приєднуймо нових членів до УНСоюзу. — Гр. Гарасим, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря" Відд. 69 відбудуться в суботу, 12-го листопада, о год. 8-ій веч., в залі св. Юрія, під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Т-ва ім. Мар. Шашкевича, відбудуться в неділю, 13. листопада, о год. 1:30 попол., в залі У. Д. К. при вул. Грейлінґ 2376. Проситься всіх членів прийти на збори, є важні справи до вирішення — Управа.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

Посмертні Згадки

СТЕПАН ГАСЮК, довголітній член Б-ва св. Арх. Михаїла, Відділ 243 УНСоюзу в Пулман, Ілл., упокоївся в Бозі 2-го листопада 1955 р. Покійний походив з села Незнанів, Камінка Струмилова, Галичина. До УНСоюзу ступив 1919 р. Полишив в смутку дружину, дві доньки, двох зятів і три внуки. Похорон відбувся 5. листопада з похорон. заведення до церкви св. Арх. Михаїла а відтак на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery. — В. П. П.!

Біляк, секр.

АНАСТАЗІЯ БРУС, членка Б-ва св. Димитрія, Відд. 288 УНСоюзу в Бетлегем, померла 31-го жовтня 1955 р., в 52 р. життя. Походила зі села Лімна, Добромиль, Україна. Брала участь у народних і церковних організаціях. Полишила в смутку мужа Михайла три сестри Катерину, Анну і Вікторію. Похорон відбувся 3. листопада при участи Родини, Членів і Знайомих з грек. кат. Церкви св. Йосафата на цвинтар св. Йосафата на вічний спочинок. — В. Її П.!

Д. Мушастий

ТАРЗАН, ч. 3569. Вольні.

WITH THE FORCE OF A BATTERING RAM, HE SMASHED THE CELL DOOR—

AT THE FAR END, HE FOUND SHERMAN EAGERLY WAITING. HE HAD COMPLETED THE JOB!

З силою штурмового тарана він відчинив двері до келії —

— і побіг вниз довгим тунелем.

В далекому кінці тунелю він знайшов Шермана, який нетерпляче чекав. Він закінчив працю!